

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Освітня програма	55705 Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	106 Географія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	55705
Назва ОП	Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Корнус Анатолій Олександрович, Сегіда Катерина Юріївна, Коріненко Вадим Вікторович, Боярин Марія Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	08.04.2024 р. – 10.04.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/accredit/akredit_OP/bakalavr/vidomist_pro_samocinuvannya_106_55705_geografiya_bakalavr.pdf
Програма візиту експертної групи	https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/accredit/akredit_OP/bakalavr/programa_vizytu_georg_55705.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОНУ імені І. І. Мечникова належить до класичних закладів вищої освіти й має давні освітні, наукові та культурні традиції. Становлення і розвиток наукових географічних досліджень у Одеському національному університеті І. І. Мечникова а також підготовка кадрів вищої кваліфікації у сфері географії відбувається з 1865 року, з 1934 року був створений географічний факультет, який у 1952 році був об'єднаний з геолого-грунтовим та створено на їх базі геолого-географічний факультет. За 89 років існування на факультеті підготовано близько 7000 фахівців-географів, понад 400 аспірантів і докторантів. ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» зі спеціальності 106 Географія першого рівня вищої освіти схвалена Вченою радою Одеського національного університету імені І. І. Мечникова 29 червня 2021 року, протокол № 13. Адаже потреба у фахівцях які забезпечуватимуть досягнення цілей Стратегії сталого розвитку та здійснюватимуть розробку стратегій розвитку регіонів, районів, громад та поселень на основі принципів комплексного використання ресурсів постійно зростає. Вперше набір здобувачів вищої освіти на ОПП здійснено у 2021-2022 навчальному році. На даний час на ОПП навчається 39 студентів за денною та заочною формою навчання. Академічна та професійна кваліфікація викладачів ОПП загалом забезпечує досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання. З метою покращення якості освітньої програми, а також належної практичної підготовки здобувачів вищої освіти ЗВО тісно співпрацює з роботодавцями та фахівцями-практиками. ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» за першим рівнем вищої освіти має перспективи розвитку на основі наявного кадрового потенціалу, використання класичних та інноваційних методів навчання, позитивних практик організації освітнього процесу, відповідного матеріально-технічного забезпечення. За результатами акредитаційної експертизи експертна група констатує, що освітня програма в цілому відповідає Критеріям оцінювання якості освітньої програми, виявлені недоліки не є суттєвими та пропонує акредитувати ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» за першим рівнем вищої освіти у Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

За результатами акредитаційної експертизи ЕГ відзначає загальне позитивне враження та належну якість ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» за першим рівнем вищої освіти у Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова. Найбільш яскраво вираженими сильними сторонами програми та позитивними практиками є: - ОПП враховує пропозиції та потреби стейкхолдерів, що реалізується системою регулярних заходів щодо її покращення. ОПП орієнтована на підготовку фахівців у сфері природокористування, управління та планування розвитком територій та громад, має чіткий регіональний аспект; - ОПП враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевий та регіональний контексти, а також досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм; - у ЗВО наявна та всебічно висвітлена на сайті нормативна база внутрішніх документів у вкладці «офіційні документи», які забезпечують та регулюють навчальний процес. НПП здійснюють активне поєднання навчання та наукових досліджень, займаються науковою діяльністю, що тісно пов'язана із ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» та впроваджують результати науково-дослідної роботи в освітній процес. Видані навчальні посібники, монографії, є періодичне наукове видання категорії Б; - НПП та здобувачі беруть активну участь у академічній мобільності, наявні практики визнання на ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті; - наявні регуляторні документи, політики та процедури ОНУ імені І. І. Мечникова щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Внутрішня система забезпечення якості має чітку ієрархію: ректорат – деканат – кафедра – здобувачі – випускники. Загальну координацію здійснює центр забезпечення якості освіти. Зовнішню процедуру забезпечують стейкхолдери через систему рецензування ОПП; - у ЗВО чітко дотримуються правил безпеки у світлі вимог сьогодення та військових дій, усі приміщення та будівлі підготовлені для безпечного провадження освітнього процесу, окрім того здобувачі освіти та НПП мають доступ до психологічної підтримки, консультування та соціальної підтримки у формі унікальної дисконтної програми «Мечников-карт»; - візцевою практикою є висвітлення на добре структурованому зі зручним інтерфейсом офіційному веб-сайті у вкладці «Офіційні документи» усієї нормативно-правової бази, що регламентує освітній процес, включно з проектом ОПП для вступників 2024 р., каналом зворотного зв'язку для отримання зауважень і пропозицій від стейкхолдерів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Під час акредитації ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» ЕГ було виявлено наявність деяких слабких сторін та запропоновано рекомендації, практична реалізація яких дозволить удосконалити функціонування ОПП. Слабкі сторони та рекомендації по їх усуненню: - під час зустрічі у фокус-групі із роботодавцями ними була висловлена пропозиція щодо посилення підготовки здобувачів освіти з ОКЗ, що дасть можливість студентам удосконалювати навички з іноземних мов. ЕГ рекомендує під час чергового перегляду ОПП збільшити обсяг аудиторного навантаження ОКЗ; - в ОПП передбачено 2 курсові роботи, які включені до складу ОК «Фізична географія України» у 5 семестрі та ОК «Економічна і соціальна географія України» у 6 семестрі; оскільки загальний обсяг вищезазначених ОК становить по 5 кредитів ЄКТС із чітко дотриманим співвідношенням аудиторної та самостійної роботи здобувачів освіти, включення до їх складу курсових робіт дещо

звужує можливості засвоєння навчальних матеріалів, тому ЕГ рекомендує виокремити курсові роботи як ОК у структурі ОПП; - аналіз силабусів та робочих програм показав, що не у всіх ОК перелік літератури подано з врахуванням сучасних публікацій, наприклад, ОК 7, ОК10, ОК18, ОК23 та ін., тому ЕГ пропонує доповнити перелік літератури у силабусах та робочих програмах ОК сучасними публікаціями при черговому перегляді ОПП. ЕГ звернула увагу на те, що не усі ОК забезпечені оновленими методичними та навчально-методичними матеріалами, тому ЕГ рекомендує приділити увагу розробці та оновленню методичних/навчально-методичних посібників для забезпечення ОК, які викладаються, протягом 2024 року; - залучення безпосередньо до освітнього процесу представників роботодавців, як і закордонних фахівців, має несистемний характер, хоча такі гостьові заняття були б позитивною практикою в контексті моніторингу якості ОПП. ЕГ рекомендує активніше залучати до освітнього процесу представників роботодавців, використовуючи для цього можливості новоствореної ради роботодавців, так само, як і для моніторингу якості ОПП, та врахування тенденцій ринку праці в її подальшому розвитку; - критерії оцінювання здобувачів освіти, що висвітлені в силабусах, надто узагальнені й практично не відрізняються між окремими ОК. ЕГ рекомендує при черговому перегляді силабусів / РП розробити для кожної дисципліни конкретні критерії оцінювання, виходячи із запропонованої для неї авторської системи набору балів, а не тільки загальновідомої 5-ступеневу шкалу оцінювання підсумкових результатів. Також ЕГ радить зазначати політику щодо академічної доброчесності й у силабусах / РП усіх ОК.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Визначені в ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» цілі відповідають Стратегічним пріоритетам розвитку ОНУ на 2020-2025 роки <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/strategyonu.pdf>, зокрема задекларованій місії – «надання високоякісних освітніх послуг, здійснення сучасних наукових досліджень та просування гуманістичних цінностей у регіональному, національному та європейському просторі». Стратегічною метою університету є створення привабливого людиноцентричного освітнього і наукового середовища через розвиток власного потенціалу, досягнення лідерства у регіоні та міжнародне визнання для здійснення підготовки конкурентоспроможних, інноваційно орієнтованих фахівців і високоякісного наукового продукту. Метою ОПП є підготовка висококваліфікованих фахівців-географів, конкурентоспроможних на ринку праці, які здатні розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в галузі охорони природи; природокористування та геомоніторингу, регіонального розвитку та геопланування територіальних громад та міст з метою оцінки, прогнозування та забезпечення їх сталого розвитку, збереження довкілля на основі застосування сучасних географічних теорій і методів тощо (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggfoop/obgovorenya/OP_106_Bakalavr_2022proekt.pdf). Фокусом програми є наукове підґрунтя прийняття виважених рішень в галузі природокористування та територіального розвитку з огляду на географічні особливості території.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Аналіз Відомостей про СО свідчить про залученість зацікавлених осіб до розробки та удосконалення ОПП. Проекти ОП виставляються для громадського обговорення <https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>. Гарант, члени робочої групи та викладачі спілкуються зі здобувачам освіти щодо фітбеку викладання дисциплін, відгуку про досягнуті ПРН, ознайомлюють під час обговорення зі змістом за змінами до ОП. Зокрема, було враховано пропозицію Клішина М. стосовно включення до переліку вибіркового ОК дисциплін для посилення компетентностей з опанування інформаційних систем та технології, робіт з базами даних, практичного застосування ГІС тощо https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/propozitsii_bak106_Geografichni_osnovi_prir_reg_i_mun_rozv_2022.pdf, що було підтверджено здобувачем під час он-лайн зустрічі. Також студенти проходять анонімні опитування, організовані Центром забезпечення якості освіти <https://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iaakosti-osvity>. До обговорення долучаються роботодавці, зокрема з питань набуття практичних компетентностей та ПРН, наповненості ОК тощо. Серед урахованих пропозицій – віднесення ВК.13.2 «Основи океанології та морське природокористування» до ОК згідно з пропозицією Бранчук О.М. та аргументацією про посилення регіонального

контексту, а також побажання актуалізації предметів, приведення їх до рівня передових світових досягнень; відповідність змісту географічних дисциплін які викладаються в шкільній програмі та в університеті https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/propozitsii_bak106_Geografichni_osnovi_prir_reg_i_mun_rozv_2022.pdf Тісна співпраця з колегами із провідних ЗВО України, що здійснюють підготовку фахівців в галузі географії, забезпечила обговорення змісту ОПП та його удосконалення шляхом впровадження успішних практик. Зміст ОПП обговорювався академічною спільнотою, що висвітлено приміром у рецензіях д.геогр.н., проф. М.О. Барановського (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggf-oor/106bach/resenzia_bak106g_vid_prof_M_O_Baranovskogo.pdf), д.геогр.н., проф. Г.І.Денисика (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggf-oor/106bach/resrnzia_bak106g_vid_prof_G_I_Denisik.pdf), д.геогр.н., проф. К.В.Мезенцева (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggf-oor/106bach/resenzia_bak106g_vid_prof_K_V_Mezentseva.pdf). Схвальні відгуки про ОПП були надані і рід час відкритої зустрічі, так як і підтверджено участь провідних науковців-географів у розробці та оновленні.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Спеціальність «Географія» є комплексною, єдиною та неподільною, складається з природничої та суспільної галузі, маючи спільний об'єкт, споріднений предмет, використовуючи спільні методи і спільну кінцеву мету: оптимізація взаємодії в системі «Природа-Людина-Суспільство». Зазначене чітко простежується в ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку», відображаючи галузевий контекст спеціальності 106.Географія. Зважаючи на виклики сьогодення, зумовлені децентралізацією, підготовка фахівців у галузі природокористування та територіального розвитку, є своєчасним та відповідає тенденціям ринку праці, з одного боку, та галузевому контексту – з іншого, що є взірцевою практикою. Регіональний контекст проявляється через співпрацю з Одеською обласною державною адміністрацією та її Департаментами, з органами місцевого самоврядування тощо. У відповідності до візії та стратегії розвитку регіону та територіальних громад до ОП було включено низку ОК: ОК.24. Регіональна економіка з основами регіональної політики, ВК 3. Управління розвитком територіальних громад, ВК 13.2. Основи океанології та морське природокористування, ВК 16.2. Природно-ресурсний потенціал Чорного та Азовського морів, ВК 17.2. Просторове планування в територіальних громадах, ВК 19.3. Транскордонне та прикордонне співробітництво. Регіональний контекст враховано при формуванні цілей та результатів навчання (зокрема РН12, РН13, РН14, РН15). При формулюванні цілей та результатів навчання в ОПП було враховано досвід Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка, Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Львівського національного університету імені Івана Франка за спорідненими ОПП, зокрема до переліку ОК в ОПП було додано ОК 15. Основи регіоналістики, ОК 16. Основи геоекології та сталого розвитку, ОК 22. Основи урбаністики, ОК 23. Основи просторового планування, ОК 24. Регіональна економіка з основами регіональної політики. Враховано досвід університетів Польщі: Ягелонського, Гданського, Адама Міцкевича в Познані, а також Пряшівського університету (Словаччина) та Майнського університету (Німеччина), що в ОПП знайшло відображення у програмних компетентностях та результатах навчання: оволодінні всебічними знаннями щодо функціонування географічного середовища та здатності аналізувати та інтерпретувати природні, економічні та соціальні явища, оцінювати явища та процеси, що відбуваються в географічному просторі.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти затверджено Наказом № 805 Міністерства освіти і науки України від 16.06.2020 р. https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/07/10/106_Neohrafiya-bakalavry-1.pdf. ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» розроблена у відповідності до Стандарту та з дотриманням вимог Закону України «Про вищу освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> Забезпечення здобуття здобувачами освіти загальних (ЗК1-ЗК12) і спеціальних (СК1-СК11) компетентностей та досягнення програмних результатів навчання (ПРО1-ПРО11) в ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» передбачено за рахунок опанування визначених ОПП обов'язкових та вибіркових ОК, у тому числі навчальних та виробничої практик, підготовки і захисту кваліфікаційної роботи бакалавра, складання кваліфікаційного іспиту. ЕГ відзначає, що окрім відповідності стандарту, інноваційною практикою можна вважати розширення професійних знань та вмій спеціальними компетентностями (СК12, СК13, СК14) та програмними результатами навчання (ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15), які поглиблюють практичне спрямування та регіональний контекст підготовки здобувачів вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОПП чітко сформульовані, відповідають Стратегічним пріоритетам ОНУ. При розробці та перегляді ОПП втілено принципи партнерства, орієнтація на тих, хто навчається і створює освітній попит, прозорість і логічність прийняття рішень враховано інтереси здобувачів, роботодавців та інших стейкхолдерів. Враховано тенденції розвитку спеціальності, вивчено вітчизняний та європейський досвід, а також регіональний контекст та сучасний запит, що втілено у формуванні ціні, ПРН та СК. Фокусом ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» є наукове підґрунтя прийняття виважених рішень в галузі природокористування та територіального розвитку з огляду на географічні особливості території, що повністю відповідає комплексності та неподільності спеціальності «Географія», поєднуючи її природничу та соціально-економічну гілки, забезпечуючи оптимізацію взаємодії в системі «Природа-Людина-Суспільство». Зважаючи на виклики сьогодення, зумовлені децентралізацією, підготовка фахівців у галузі природокористування та територіального розвитку, є своєчасною та відповідає тенденціям ринку праці, з одного боку, та галузевому контексту – з іншого, що є взірцевою практикою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабких сторін та недоліків ЕГ не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП має чітко сформульовані цілі, які відповідають Стратегічним пріоритетам ОНУ. При розробці та перегляді втілено принцип партнерства, враховано інтереси роботодавців та інших стейкхолдерів, що підтверджено протоколами засідання кафедр, рецензіями-відгуками знаних представників академічної спільноти, а також підтверджено під час онлайн-зустрічей з роботодавцями та відкритої зустрічі. Проектування ОПП відображає специфіку підготовки здобувачів з урахуванням галузевого та регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних ОПП класичних ЗВО та п'яти європейських освітніх програм. Специфіка ОПП полягає у формуванні науково-обґрунтованого підґрунтя прийняття виважених рішень у галузі природокористування та територіального розвитку з огляду на географічні особливості території, що повністю відповідає комплексності та неподільності спеціальності «Географія», поєднуючи її природничу та соціально-економічну гілки, забезпечуючи оптимізацію взаємодії в системі «Природа-Людина-Суспільство». Зважаючи на виклики сьогодення, зумовлені децентралізацією, підготовка фахівців у галузі природокористування та територіального розвитку, є своєчасним та відповідає тенденціям ринку праці, з одного боку, та галузевому контексту – з іншого, що є взірцевою практикою. Зважаючи на наведені позитивні та сильні сторони ЕГ дійшла висновку, що ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» за спеціальністю 106 «Географія» відповідає рівню А за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) становить 240 кредитів та відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти для спеціальності 106 «Географія» вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 10 – «Природничі науки», затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти та науки України від 16 червня 2020 року № 805.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОПП 2022 року достатньо структурована. Вона містить 180 кредитів ЄКТС обов'язкових компонент і 60 кредитів ЄКТС вибіркового компоненту, виконана відповідно до чинного законодавства та «Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf). Структурно-логічна схема має графічну форму (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggf-oor/106bach/OP_106bak_geografichni_osnovi_prirodokoristuvannia_2022.pdf) і в достатній мірі відображає взаємозв'язок та порядок вивчення ОК програми. Програмні результати навчання забезпечуються освітніми компонентами, які охоплюють практично усі розділи сучасної географії та включені до обов'язкової складової ОПП (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggf-oor/106bach/OP_106bak_geografichni_osnovi_prirodokoristuvannia_2022.pdf), що забезпечує безперервність цілісного освоєння предметної області та розуміння її застосування під час навчання та наукової роботи. В ОПП обов'язкові ОК представлені двома циклами – загальної, фахової та практичної підготовки. У циклі загальної підготовки, здобувачам запропоновано набір ОК 1, ОК 2, ОК 18, ОК 27, які забезпечують компетентності, що стосуються формування системного світогляду, розуміння предметної області та професійної діяльності, вміння аналізувати, обробляти інформацію отриману з різних джерел та представляти її. Цикл дисциплін фахової та практичної підготовки забезпечують ОК (3-41), які сприяють досягненню компетентностей, що стосуються здатності здійснювати професійну діяльність, володіти сучасними методиками досліджень та спеціалізованим програмним забезпеченням «Природокористування в берегових екосистемах», «Правове регулювання природокористування», «Глобалістика і регіональна інтеграція», «Геоменеджмент і геомаркетинг» та ін. у професійній діяльності. У НП передбачено також 2 курсові роботи, які включені до складу дисциплін «Фізична географія України» у 5 семестрі та «Економічна і соціальна географія України» у 6 семестрі. Оскільки загальний обсяг вище зазначених ОК становить по 5 кредитів ЄКТС із чітко дотриманим співвідношенням аудиторної та самостійної роботи здобувачів освіти включення до їх складу курсових робіт дещо звужує можливості засвоєння навчальних матеріалів тому ЕГ рекомендує виокремити курсові роботи, як ОК у структурі ОПП. У циклі практичної підготовки відображено навчальні, виробничу та переддипломну практики: навчальна комплексна-географічна практика триває 6 тижнів у 2 семестрі, навчальна практика з ґрунтознавства та геодезії триває 4 тижні у 4 семестрі, Виробнича практика триває 4 тижні у 6 семестрі та переддипломна практика триває 4 тижні у 7 семестрі. Завершується освітній процес захистом кваліфікаційної роботи у 8 семестрі та атестаційним іспитом з географії. У цілому, набір обов'язкових компонентів освітньої програми дозволяє досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми, перелік освітніх компонентів а також результатів навчання відповідає предметній області спеціальності 106 (Географія) для першого (бакалаврського) рівня. Програмні результати навчання забезпечуються освітніми компонентами, які охоплюють практично усі розділи сучасної географії та включені до обов'язкової складової ОПП (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggfoop/106bach/OP_106bak_geografichni_osnovi_prirodokoristuvanni_a_2022.pdf). Під час аналізу ОПП та зустрічей у фокус-групах із здобувачами освіти та роботодавцями було виявлено акцентування уваги на природокористуванні та регіональному і муніципальному розвитку, широкому застосуванню ГІС технологій, що є особливо актуальним у світлі викликів сьогодення на основі сталого розвитку територій та впровадження адміністративної реформи. Також наголошувалося, що на ОПП присутні освітні компоненти, що сприяють поглибленому вивченню саме природокористування та регіонального і муніципального розвитку (ОК 15, ОК 16, ОК 23, ОК 24, ОК 25, ОК 32, ОК 33, ОК 35). Цикл дисциплін вільного вибору здобувача містить запропонованих 19 ВД, із них одну із циклу дисциплін загальної підготовки та 18 із циклу дисциплін фахової та практичної підготовки, що сприяє поглибленню знань за спеціальністю, оскільки кожен здобувач може обрати ВД яка додатково висвітлює проблеми природокористування та територіального розвитку, що є особливо актуальним у світлі викликів сьогодення.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Експертна група встановила, що індивідуальна освітня траєкторія на ОПП реалізована згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf). Індивідуальна освітня траєкторія формується з урахуванням здібностей, інтересів, мотивацій, можливостей здобувачів освіти, ґрунтується на виборі навчальних дисциплін, методів і засобів навчання. При розробці навчальних планів формування вибіркового ОК регламентується «Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polz-pravaabitur.pdf>). На вибіркові компоненти в ОПП виділено 60 кредитів ЄКТС, що складає 25 % від загального обсягу підготовки. Здобувачі освіти мають можливість на сайті ЗВО та сторінці факультету (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf>) ознайомитися із переліком вибіркового дисциплін (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>), їх описом та силабусами, а також НПП, які забезпечують їх викладання. Окрім того викладачі на перших заняттях знайомлять здобувачів із програмами ОК, що було виявлено під час бесід у фокус-групах. У ЗВО встановлена модель вибору ВД, згідно якої, здобувачі освіти за заявою на ім'я

декана, обирають ВД із запропонованого на сторінці факультету Переліку вибіркових дисциплін, що у повній мірі дозволяє реалізувати право вільного вибору освітніх компонент, що було зазначено під час роботи у фокус-групах.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

В Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова організація практик здійснюється відповідно до «Положення про порядок проведення практики здобувачів вищої освіти в ОНУ імені І. І. Мечникова (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennyaapraktika/polozennya_praktika2022.pdf). Згідно ОПП та Навчального Плану https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggfoop/106bach/NP_106bak_Geografichni_osnovi_prirodokoristuvannia_2022.pdf) практична підготовка за ОПП передбачає проведення чотирьох практик, організація яких здійснюється відповідно до робочих програм (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>) та належного методичного забезпечення. В цілому на ОПП практика становить 27 кредитів ЄКТС та проходить протягом 2,4,6,7 семестрів. Найбільшою є Навчальна комплексна географічна практика, що становить 9 кредитів ЄКТС, усі інші практики мають по 6 кредитів ЄКТС. Навчальні практики проводяться на базах практик ОНУ, де студенти мають можливість оволодіти методикою польових географічних досліджень, ознайомитися із типовими і унікальними природними комплексами Причорномор'я (навчальна база польових географічних практик Кринички, Ботанічний сад, схили морського узбережжя, парк «Перемога» у м. Одеса), локації проведення практик чітко відображено у робочих програмах (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>). Виробничу практику зі спеціальності студенти проходять на підприємствах, організаціях та установах міста Одеса та області згідно укладених угод про проведення практики, які висвітлені на сайті у розділі «Практики» (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>), де закріплюють теоретичні знання, шляхом відпрацювання набутих вмінь і практичних навичок в професійній діяльності, що підтверджено у відповіді на запит ЕГ (<https://mega.nz/folder/mwUgCSaa#BcPXZn8mPhsCTCiBqtqcnA/folder/T88zBQqa>). Під час спілкування із здобувачами було встановлено, що періодично здійснюється опитування щодо їх задоволеності практичною підготовкою, в ході опитування здобувачі підтвердили, що отримані компетентності набуті під час практичних занять ОК професійної підготовки, сприяють набуттю фахових навичок. Загальний обсяг практичних занять - 578 години, лабораторних 336 годин, що становить 43,8% від аудиторних занять. Під час спілкування з роботодавцями було встановлено, що здобувачі мають високий рівень знань, під час проходження виробничої та переддипломної практики, а їх рекомендації враховуються під час чергового перегляду ОПП в частині коригування обсягу та змісту відповідних ОК, що відображено у протоколах засідання кафедри, які були надані відповідно до запиту ЕГ (<https://mega.nz/folder/mwUgCSaa#BcPXZn8mPhsCTCiBqtqcnA/folder/3811DbqQ>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Експертна група на підставі збору інформації під час спілкування зі студентами та НПП встановила, що набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок відбувається через: отримання загальних компетентностей в рамках вивчення відповідних дисциплін циклів загальної і фахової підготовки згідно ОПП (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggf-oor/106bach/OP_106bak_geografichni_osnovi_prirodokoristuvannia_2022.pdf) - «Актуальні питання історії та культури України», «Політологія», «Основи економічної теорії», «Іноземна мова за професійним спрямуванням» та ін., що відображено у відповідних силабусах та робочих програмах освітніх компонентів (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>). Під час проходження різних видів практики студенти здобувають такі соціальні навички: робота в команді, здатності комунікувати у соціальному і професійному середовищі, покращенні соціальних компетенцій (soft skills), використання на практиці умінь планування, самоорганізації, керування емоціями. Під час зустрічей у фокус-групах із здобувачами вищої освіти та роботодавцями виявлено, що вони в цілому задоволені набутими здобувачами вищої освіти соціальними навичками, проте висловили сподівання про збільшення загального обсягу ОК 3, що дасть можливість здобувачам удосконалювати навички з іноземної мови, в контексті активізації участі здобувачів у міжнародній академічній мобільності.

7. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми та окремих ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання, підтверджується аналізом навчального плану. Зокрема аналіз

НП https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggfoop/106bach/NP_106bak_Geografichni_osnovi_prirodokoristuvannia_2022.pdf) показав, що при його формуванні загалом дотримано вимог «Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf). Під час роботи у фокус-групах було підтверджено, що створення ОПП погоджується з Вченою радою факультету, зовнішніми рецензентами та роботодавцями (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>). Здобувачі вищої освіти беруть участь у перегляді ОПП, як члени робочої групи та Вченої ради. НП ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» розроблено для денної форми навчання. Загальне навантаження за ОПП становить 7200 год. (240 кредитів ЄКТС), з яких на аудиторну роботу припадає 2876 год. (96 кредитів ЄКТС або 40 % від загальної кількості годин). На самостійну роботу студента відведено 4324 год. (144 кредитів ЄКТС), що становить 60 % від загального навантаження. Навантаження по дисциплінах розподілено рівномірно (3-7) кредитів. Щотижневе аудиторне навантаження не перевищує 24 години, що унеможливує перевантаження здобувачів. Кількість контрольних заходів у семестрі знаходиться в межах допустимих норм. Під час онлайн спілкування, аналізу нормативної бази та відомостей СО, було встановлено, що на аудиторне навчання відводиться 40% від загального обсягу, а на самостійну роботу - 60 %. Співвідношення аудиторних годин та годин самостійної роботи дотримано. У цілому, обсяг освітньої програми та набір ОК дозволяє досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За дуальною формою освіти підготовка здобувачів не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Позитивною практикою є тісна співпраця ЗВО з роботодавцями в контексті формування змісту ОПП та залучення фахівців-практиків до реалізації лекційних та практичних занять. Освітні компоненти, включені до ОПП, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. ОПП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Обсяг ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» та окремих освітніх компонентів відображає фактичне навантаження здобувачів, чітко відповідає вимогам законодавства та Стандарту вищої освіти для спеціальності 106 «Географія» першого рівня вищої освіти. Освітні компоненти ОПП та освітнє середовище ЗВО сприяють формуванню soft skills здобувачів освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Під час аналізу нормативної бази та відомостей СО, зустрічей у фокус-групах із здобувачами вищої освіти та роботодавцями виявлено, що вони в цілому задоволені набутими здобувачами соціальними навичками та фаховими компетентностями, проте, висловили сподівання про збільшення загального обсягу ОКЗ. Це дасть можливість студентам удосконалювати знання і навички з іноземної мови в контексті активізації участі здобувачів у міжнародній академічній мобільності та підготовки до вступу в магістратуру. ЕГ рекомендує під час чергового перегляду ОПП, збільшити обсяг аудиторного навантаження ОКЗ з вересня 2024 року. Також у ОПП передбачено 2 курсові роботи, які включені до складу дисциплін «Фізична географія України» у 5 семестрі та «Економічна і соціальна географія України» у 6 семестрі, оскільки загальний обсяг вище зазначених ОК становить по 5 кредитів ЄКТС із чітко дотриманим співвідношенням аудиторної та самостійної роботи здобувачів освіти, включення до їх складу курсових робіт дещо звужує можливості засвоєння навчальних матеріалів. ЕГ рекомендує виділити курсові роботи як ОК у структурі ОПП під час її чергового перегляду у 2024 році.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

У результаті аналізу рівня відповідності Критерію 2 встановлено, що підкритерії 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8 цілком відповідають вимогам. А за підкритерієм 2,2 ватро було б скорегувати обсяг аудиторного навантаження ОК 28.1 та ОК 28.2 та виділити курсові роботи як окремі ОК. Також, варто було б збільшити обсяг аудиторного навантаження ОК3, що дасть можливість здобувачам удосконалювати знання і навички з іноземної мови в контексті активізації участі здобувачів у міжнародній академічній мобільності та підготовки до вступу в магістратуру. Зазначені недоліки виявлені під час провадження освітньої діяльності за ОПП не є суттєвими і не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти, оскільки можуть бути виправлені під час чергового перегляду ОПП. Таким чином, ЕГ встановила рівень відповідності за критерієм 2 – В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ встановила, що Правила прийому до ОНУ імені І. І. Мечникова розміщені у відкритому доступі в розділі «Вступна кампанія» офіційного веб-сайту університету за посиланням (<http://surl.li/lpqbw>). Під час зустрічі зі здобувачами ВО ЕГ переконалась, що вони ознайомлені із ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку». Правила прийому до ОНУ імені І. І. Мечникова є чіткими і зрозумілими для них, не містять дискримінаційних положень та знаходяться у вільному доступі. Варто зазначити, що на сторінці Геолого-географічного факультету офіційного веб-сайту ЗВО розміщено перелік документів, необхідних для вступу та перелік спеціальностей/освітніх програм та вступних випробувань, за якими здійснюється вступ до ОНУ для першого бакалаврського рівня вищої освіти (<http://surl.li/rxrjxj>) та у розділі «Вступна кампанія» – контактна інформація приймальної комісії ЗВО (<http://surl.li/rxrqxq>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Під час аналізу відомостей СО та роботи у фокус-групах ЕГ встановила, що вступ на навчання здійснюється відповідно до Правил прийому до ОНУ імені І. І. Мечникова (<http://surl.li/lpqbw>), що враховують особливості ОПП. Правила прийому на навчання за ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» регламентують значення вагових коефіцієнтів, які встановлюють балам сертифікатів НМТ (<http://surl.li/rxrzy>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ході акредитаційної експертизи ЕГ переконалась у наявності у ЗВО необхідних нормативних документів для визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, а саме, «Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення, переведення та зміни умов навчання студентів Одеського національного університету імені І.І. Мечникова», «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ОНУ» (<http://surl.li/ybin>), «Положення про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності в ОНУ» (<http://surl.li/vfel>), що розміщені у вільному доступі на сайті університету у розділі «Офіційні документи» (<http://surl.li/vfek>). Зазначені вище документи чітко регламентують правила і процедури, критерії та принципи визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. Під час аналізу даних документів, ЕГ дійшла висновку, що вони є прозорими, чіткими та зрозумілими, а процедура їх застосування узгоджується із Конвенцією про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні. Практичного застосування вказаних вище положень щодо визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, під час реалізації ОПП ЕГ виявлено не було. Проте, у відомостях СО зазначено, що здобувачка ВО Дяченко М.В. студентка з курсу за даною ОПП, відповідно до наказу ОНУ №206-18. від 09.02.2024р. знаходиться в Гданському університеті (Польща), за програмою академічної мобільності ERASMUS+ у період з 26.02.24р. до 30.06.2024 р. та вказано, що перезарахування здобутих РН відбудеться відповідно до наявних нормативних документів.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановила, що в ОНУ імені І. І. Мечникова наявна необхідна нормативна база, що регламентує правила і процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті – «Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (<http://surl.li/veyr>), що розміщено у публічному доступі на офіційному веб-сайті університету у розділі «Офіційні документи». Відповідно до цього Положення, визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті не має перевищувати 10 % від загального обсягу кредитів ЄКТС, передбачених ОПП. Результати навчання можуть бути перезараховані, якщо вони за тематикою та змістом відповідають дисципліні або її розділу. Враховуючи публічність і прозорість, доступність і зрозумілість відповідних правил і процедур у ЗВО наявні приклади визнання РН, здобутих у неформальній освіті, а саме, у 2023-2024 н.р рішеннями Предметної комісії ГГФ від 04.05.2023р., 04.12.2023р. колегіально ухвалено визнати результати навчання, отримані у неформальній освіті здобувачами ВО першого бакалаврського рівня - Клішин М., Дяченко М., Ковальов О. студентами 3 курсу за ОПП та перезарахувати частину кредитів ЄКТС за ОК «Правове регулювання природокористування» (у V семестрі), Медведникову Б., студенту 3 курсу за ОПП, перезарахувати частину кредитів ЄКТС за ОК «Географія світового господарство» (у V семестрі), та Дяченко М. перезарахувати частину кредитів ЄКТС за ОК «Економіка природокористування» (VI семестр), відповідно до п. 2.4 Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ОНУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильною стороною за даним критерієм ЕГ вважає принципову прозорість і публічність ЗВО під час вступної кампанії, оприлюднення відповідних НА у відкритому доступі. Позитивною практикою ЕГ вважає наявність підтверженої практики визнання результатів навчання здобутих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ рекомендує продовжувати популяризувати можливості академічної мобільності, передусім кредитної, серед здобувачів ВО.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

З урахуванням викладених у звіті фактів, ЕГ констатує відповідність загальноприйнятим практикам реалізації ОПП у цілому за критерієм 3. Була встановлена за підкритеріями 3.1 – повна відповідність, 3.2 – повна відповідність, 3.3 – повна відповідність, 3.4 – повна відповідність, а також наявність сильних сторін ОПП та слабких сторін, що не є суттєвими та носять рекомендаційний характер для розвитку ОПП в майбутньому. Враховуючи дані факти, ЕГ встановила рівень відповідності за даним критерієм – В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз ОПП, відомостей про СО та робота у фокус-групах виявили, що форми, методи навчання та викладання здійснюються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvitprocess_2022.pdf). Аналіз наявних в ОПП матриць забезпечення РН та програмних компетентностей свідчать про їх відповідність ОК. Встановлено відповідність форм та методів навчання програмним результатам за кожною ОК. Під час зустрічей з адміністрацією ЗВО та здобувачами встановлено, що ЗВО демонструє студентоцентризований підхід. У зв'язку із викликами сьогодення використовується змішана форма навчання з використанням Zoom, Google Classroom. Для оперативного інформування аспірантів і викладачів про зміни у навчальному процесі використовуються профілі кафедр та факультету (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf>), використовуються також месенджери Viber, Telegram, електронна пошта. У результаті спілкування ЕГ з різними фокус-групами виявлено, що дистанційне навчання здійснюється переважно на платформах Zoom та Google Classroom. Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти

встановлено, що форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Здобувачі задоволені методами навчання і викладання, рівень якого регулярно з'ясовується через опитування, анкетування (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/centeryakosti/analit_zvit_bakalavr/106_bakalavr_zio_2022-23_2_sem.pdf), співбесіди викладачів зі студентами, що враховано під час навчання за ОПП. За інформацією, отриманою від здобувачів, принципи академічної свободи та доброчесності підтримуються всіма НПП. Здобувач вищої освіти має право обирати окрім ВД і власну освітню траєкторію. Під час спілкування з НПП та адміністрацією ЗВО підтверджено, що регулярно здійснюється внутрішній моніторинг та анкетування зацікавлених сторін даної ОПП, що відображено у відповідній вкладці «Анкетування» сторінки ГГФ (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsyplyny>). Відповідно до «Положення про опитування учасників освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_pro_opytuvannya_final2023.pdf) та «Положення про моніторинг якості освіти в ОНУ імені І. І. Мечникова» (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-monitoring2020.pdf>), функціонує скринька довіри, результати моніторингу обговорюються на засіданнях кафедр та вченої ради факультету, відображаються у протоколах, що підтверджено відповіддю на запит ЕГ (<https://mega.nz/folder/mwUgCSaa#BcPXZn8mPhsCTCiBqtqcnA/folder/3811DbqQ>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Експертна група встановила, що у ЗВО вчасно оприлюднено Графіки організації освітнього процесу, розклади занять та сесій на вкладці ГГФ «Навчальні матеріали» (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsyplyny>). Доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК (обов'язкових та вибіркових) своєчасно надається усім учасникам освітнього процесу, шляхом розміщення їх опису (розміщених на відповідних вкладках) в силабусах та робочих програмах ОК (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsyplyny>), які оприлюднено на сайті університету, з вільним доступ до них, а також подається у формі презентації від викладача відповідної дисципліни під час першого заняття. Інформація, що зазначена у відомостях про самооцінювання, відповідає дійсності.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В результаті експертизи ЕГ встановила, що поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf), що відображено на сторінці факультету (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/naukova-diialnist>). У ЗВО вітається участь НПП та здобувачів першого рівня вищої освіти в організації університетських проєктів, наукових конференцій студентів та аспірантів; проведення різних заходів за участю Студентського самоврядування (<https://onu.edu.ua/uk/infostud/selfgov>), що відображено на сайті факультету та університету. Викладачі та здобувачі ОПП мають широкі можливості для реалізації своїх наукових інтересів. У результаті роботи у фокус-групах було підтверджено щорічну участь НПП у конференціях та публікування у наукових фахових виданнях. Залученість НПП до виконання НДР дає можливість впроваджувати результати своїх досліджень у навчальний процес (Акти впровадження результатів НДР <https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/naukova-diialnist>) та регулярно оновлювати зміст ОПП. Також здобувачі вищої освіти активно залучаються до участі у наукових конференціях студентів та аспірантів, які регулярно проводяться на факультеті, наприклад: Міжнародна науково-практична конференція присвячена 55-річчю кафедри географії України, ґрунтознавства та земельного кадастру (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/naukova_diyalnist/naukovi_konf_GGF/materiali_konf_Gruntovo_zeme_lni_resursi_Ukraine_2023.pdf), студенти Клішин М., Ковальов О., Медведніков Б. У результаті роботи у фокус-групах із здобувачами освіти та НПП було підтверджено участь здобувачів освіти у постійно діючих наукових гуртках та проблемних групах: «Новітні напрями концепції і парадигми сучасної географії», «Особливості регіонального розвитку Одещини» та ін. Студенти висвітлюють результати своєї наукової діяльності, переважно беручи участь у щорічних конференціях факультету (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/naukova-diialnist>), а також у співавторстві зі своїми керівниками можуть підготувати статтю та опублікувати її у Віснику ОНУ. Географічні та геологічні науки – фаховому виданні категорії Б.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час проведення акредитаційної експертизи ОПП встановлено, що усі викладачі постійно оновлюють зміст навчальних дисциплін згідно розробленого ЗВО «Положення про освітні програми» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-osvit-prog_2022.pdf) та «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова»

(<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/yakist.pdf>). Усі науково-педагогічні працівники активно публікують результати своїх наукових досліджень у виданнях, які індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та WoS, а також провідних фахових виданнях України. Викладачі Топчієв О. Г, та Яворська В. В. оновили ОК 13(https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/eduprogramm/ggf/obovyazkovi/106_bak_reg_rozvitku_2022/RP_bak106gOK13_Osnovi_suspilnoi_geografii_2023.p) та ОК 21 (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/eduprogramm/ggf/obovyazkovi/106_bak_reg_rozvitku_2022/RP_bak106gOK21_Regionalna_ekonomichna_i_sotsialna_geografia_2023.pdf), частково включивши навчальні матеріали, опубліковані у навчальному посібнику «Рекреаційно-туристичний потенціал: напрями систематики і кваліметричної оцінки». Також викладачами П'ятковою А. В. та Стоян О. О. оновлено зміст ОК 10 (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/eduprogramm/ggf/obovyazkovi/106_bak_reg_rozvitku_2022/RP_bak106gOK10_Landshaftoznavstvo_z_osnovami_landshaftnogo_planuvania_2023.pdf) та ОК 16 (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/eduprogramm/ggf/obovyazkovi/106_bak_reg_rozvitku_2022/RP_bak106gOK16_Osnovi_geoeologii_ta_stalogi_rozvitkui_2023.pdf) частково включено навчальні матеріали з навчального посібника «Геопросторова цілісність земної оболонки: методологія досліджень». Оновлення ОК 19 «Регіональна економічна і соціальна географія» здійснюється регулярно шляхом врахування статистичних даних і сучасних, актуальних процесів та подій у суспільстві, що було підтверджено під час роботи фокус-груп. Під час аналізу силабусів та робочих програм ОК, було виявлено що, маючи доступ до наукометричних баз, не у всіх ОК подано перелік літератури з урахуванням сучасних публікацій, наприклад ОК 7, ОК10, ОК18, ОК23 та ін. (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsyliny>), тому ЕГ пропонує доповнити перелік літератури у силабусах та робочих програмах ОК сучасними публікаціями.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Експертною групою встановлено, що навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією ЗВО регулюються «Положенням про порядок реалізацію права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ОНУ імені І. І. Мечникова» (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/mobility.pdf>) та «Стратегічних пріоритетів розвитку ОНУ на 2020-2025рр». У результаті роботи фокус-груп встановлено, що НПП та здобувачі освіти мають можливість проходити стажування та підвищення кваліфікації за кордоном, брати участь у літніх школах та міжнародних конференціях, про що їх постійно інформує відділ міжнародного співробітництва ЗВО, що відображено на сайті ГГФ (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/mizhnarodne-spivrobitnytstvo>). Наприклад: проводяться відкриті лекції та семінари (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/halereia>), Міжнародна літня школа «Contemporary problems of urban development» у Познані (Польща) де взяла участь студентка Кошмак П. (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/halereia>). Також кілька викладачів: Яворська В. В., (Польща 2019, 2023), Сич В. та Тригуб В (Литва 2021), Шашеро А. (Польща 2023) та ін. пройшли міжнародне наукове стажування у 2019-2023рр, інформація про яке відображено на сайті (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/chairs>), та підтверджено відповіддю на запит ЕГ (<https://mega.nz/folder/mwUgCSaa#BcPXZn8mPhsCTCiBqtqcnA/folder/ixokoIzQ>). На ОПП намагаються активно впровадити практику за програмою академічної мобільності за програмою ERASMUS+, так студентка Дяченко М. від 09.02.2024 р навчається у Гданському університеті (Польща). Підтверджуючих документів щодо участі здобувачів ОПП у програмі міжнародної академічної мобільності «Подвійний диплом» надано не було, а під час роботи у фокус-групах студенти поінформували, що така практика на ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

У ЗВО наявна та всебічно висвітлена на сайті нормативна база внутрішніх документів, які забезпечують та регулюють навчальний процес на ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку». НПП здійснюють активне поєднання навчання та наукових досліджень, займаються науковою діяльністю, що тісно пов'язана із ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» та впроваджують результати науково-дослідної роботи в освітній процес. ЗВО активно впроваджує практику академічної мобільності за програмою ERASMUS+. На факультеті виданні навчальні посібники, монографії, проводяться наукові конференції, є періодичне фахове видання категорії Б.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкою стороною в контексті критерію 4, підкритерію 4.4 є часткове використання доступу до наукометричних баз, не у всіх ОК подано перелік літератури з врахуванням сучасних публікацій світових видавництв, тому ЕГ пропонує доповнити перелік літератури у силабусах ОК 7, ОК10, ОК18, ОК23 сучасними публікаціями до кінця 2024 року.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ констатує відповідність загальноприйнятим практикам реалізації ОПП в цілому за критерієм 4. Була встановлена за підкритеріями 4.1 – повна відповідність, 4.2 – повна відповідність, 4.3 – повна відповідність, 4.5 – повна відповідність. Форми навчання та викладання за ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» сприяють досягненню РН та освітніх компетентностей, передбачених ОПП. Наявна база внутрішніх документів, які забезпечують та регулюють навчальний процес, наявна розгалужена мережа каналів щодо інформування здобувачів освіти про цілі ОПП, освітні компоненти, критерії оцінювання та ін. (використання веб-ресурсів Zoom та Google Classroom, усне спілкування, месенджери). У підкритерії 4.4 зафіксована неповна відповідність, проте виявлені недоліки не є суттєвими, носять рекомендаційний характер, можуть бути усунуті до чергового перегляду ОПП та не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти. Таким чином, ЕГ встановила рівень відповідності за даним критерієм – В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У ході акредитаційної експертизи з'ясовано, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти прописані чітко і зрозуміло в рамках кожного освітнього компоненту відповідно до чинних Положень «Про організацію освітнього процесу» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvitprocess_2022.pdf), «Про організацію і проведення контролю результатів здобувачів вищої освіти» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf), «Про проведення контрольних заходів з використанням технологій дистанційного навчання» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya_kontrolnih_zahodiv_dyst_navchannya_2022.pdf). Названі положення наявні у вільному доступі на сайті ЗВО. Формами семестрової атестації є екзамени та заліки, у співвідношенні між якими спостерігається паритет (34 екзамени і 33 заліки у цілому за ОПП), що збалансовує сесійне навантаження на студентів. Крім того, формою оцінювання є захист звіту з практики. Інформація про форми контролю та критерії оцінювання навчальних досягнень студентів оприлюднюються у силабусах, які доступні на сайті ГГФ (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsplyny>), а також доводяться до них, як правило, на першому аудиторному занятті з кожного освітнього компонента. ЕГ підтверджено, що вони дозволяють встановити досягнення студентом результатів навчання в межах відповідної навчальної дисципліни. На думку ЕГ, названі критерії оприлюднені надто узагальнено і у прив'язці до 5-рівневої шкали оцінювання. Встановлено повну ідентичність критеріїв оцінювання здобувачів освіти у ОК різного профілю: географічних (наприклад, ОК28.1, ОК28.2), економічних (наприклад, ОК27), топографо-геодезичних (наприклад, ОК09), практичної підготовки (ОК37) чого не повинно бути, зважаючи на специфіку різних ОК. Критерії оцінювання навчальної практики (ОК36), є повністю аналогічними з критеріями оцінювання виробничої практики (ОК38), що може свідчити про їх формальне представлення у силабусах. В деяких випадках (наприклад, ОК13, ОК31) критерії оцінювання здобувачів освіти у силабусах відсутні. Разом з тим, за результатами інтерв'ювання здобувачів можна зробити висновок, що вони ознайомлені з критеріями оцінювання. Підсумкова атестація, крім названих вище положень, також регламентується «Порядком створення та організації роботи Екзаменаційної комісії» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/examkomiss_2022.pdf). У ЗВО передбачена процедура визначення рівня залишкових знань шляхом проведення ректорського контролю (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya_rektorskyi_kontrol_znan_2022.pdf), однак ЕГ встановлено, що під час воєнного стану ректорські контролю не проводяться.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Згідно ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» та її навчального плану, підсумкова оцінка здобувачів даної освітньої програми включає захист кваліфікаційної роботи і складання атестаційного іспиту з географії, що відповідає стандарту вищої освіти для спеціальності 106 «Географія» першого рівня вищої освіти. Відведений час на виконання та захист кваліфікаційної роботи (ОК40) становить 4,5 кредитів (3 тижні), що, разом з переддипломною практикою обсягом 6 кредитів (4 тижні), забезпечує оптимальне навчальне навантаження для студентів під час підсумкової атестації. Експертна група підтверджує, що

переддипломна практика (ОК39) є важливою частиною освітньої програми, що забезпечує необхідний рівень підготовки для виконання кваліфікаційної роботи. Тематика кваліфікаційних робіт охоплює різноманітні аспекти природокористування, регіонального та муніципального розвитку. Здобувачі вищої освіти ознайомлені з темами кваліфікаційних робіт, вибір яких здійснювався в ході переддипломної практики з урахуванням їхніх індивідуальних інтересів, що відповідає студентоцентрованому підходу. Після опанування програми практики, обрана під час неї тематика кваліфікаційної роботи закріплюється за здобувачем освіти. Зважаючи на наявний контингент студентів, практики виконання кваліфікаційних робіт ще не було. На підготовку та складання атестаційного іспиту (ОК41) відводиться 1,5 кредити ЄКТС. Він оцінює загальну теоретичну та практичну підготовку випускників першого рівня вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» згідно із державним стандартом. Випробування проводиться у формі усного іспиту за певними темами. Додаткових форм атестації, які не передбачені стандартом вищої освіти для спеціальності 106 «Географія», на даній освітній програмі не існує.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ході проведення акредитаційної експертизи з'ясовано, що для всіх учасників освітнього процесу правила проведення контрольних заходів є доступними, чіткими і зрозумілими. Вони регламентуються у п. 2.10 «Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ» (оновлена редакція 2022 р., (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-orgosvitprocess_2022.pdf)). Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів визначені «Положенням про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій в ОНУ» (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-regulirovaniyekofliktov.pdf>). Графік семестрового контролю висвітлюється на сайті геолого-географічного факультету (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsypliny>), однак на момент роботи ЕГ, там представлені уже не актуальні графіки для осіннього семестру 2023-2024 н.р. ЕГ радить запровадити сервіс електронного розкладу та електронні кабінети здобувачів освіти та НПП для оперативного інформування усіх учасників освітнього процесу. Під час інтерв'ювання здобувачі вищої освіти та НПП зазначили, що контроль знань під час навчального процесу здійснюється шляхом оцінювання практичних і лабораторних занять, написання контрольних робіт, тестування і відповідей на питання білетів під час екзаменів. Об'єктивність і неупередженість контролю знань досягається залученням двох екзаменаторів Черненко О.С., Маслєєва Н.В. (ОК05 «Фізика Землі»), Буяновський А.О., Адобовська М.В. (ОК09 «Основи топографії та картографії»), Вихованець Г.В., Орган Л.В. (ОК «Географія України») та ін., впровадженням технологій анонімного тестування, публічним захистом, як формою поточного контролю. Результати опитування здобувачів освіти за I семестр 2023-24 начального року засвідчують, що об'єктивність та прозорість оцінювання знань викладачами на «відмінно» оцінили 82,3% респондентів і 17,7% – на «добре». ЕГ відзначає відносне покращення результатів цього опитування порівняно з попереднім, коли 55,9% респондентів оцінили викладачів на «відмінно», 33,8% – на «добре» і 10,3% – на «задовільно». Об'єктивність оцінювання забезпечується також доступною процедурою оскарження результатів контрольних заходів, яка визначена в розділі 4 «Положення про організацію і проведення контролю результатів» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf). Здобувачі освіти на фокус-групах підтвердили відсутність конфліктних ситуацій під час проведення контрольних заходів чи ситуацій, які б вимагали врегулювання конфлікту інтересів. Порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторне проходження для учасників освітнього процесу зрозумілий. Усі учасники освітнього процесу дотримуються вище зазначених правил під час реалізації ОПП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО загалом та на даній ОПП зокрема, політика, стандарти та процедури забезпечення академічної доброчесності регулюються Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>) і положенням «Про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній і науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf), що знаходяться у вільному доступі на веб-сайті ОНУ імені І. І. Мечникова. Для врегулювання питань, що можуть виникати в цій царині, у ЗВО створено Комісію з питань етики та академічної доброчесності ОНУ (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/Polojenia_etichnu_comisiyu.pdf). ЕГ відзначає, що ЗВО популяризує академічну доброчесність, зокрема через діяльність Центру забезпечення якості освіти, вкладка «Академічна доброчесність» (<https://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iaкости-osvity>) та сторінки «Академічна доброчесність» сайту наукової бібліотеки (<https://lib.onu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>) де оприлюднена нормативно-правова база, інформаційно-рекомендаційні матеріали, заходи з академічної доброчесності, тематична слайд-лекція. В рамках ГГФ проводяться «Тижні академічної доброчесності» (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/sci-news/onlain-lektsiia-dobrochesne-seredovyshche-onu>). ЕГ радить зазначати політику щодо академічної доброчесності й у силабусах / робочих програмах усіх ОК. Назване вище

Положення визначає технологічні рішення, спрямовані на протидію академічній недоброчесності, але не містить конкретних критеріїв, за якими приймається рішення про наявність чи відсутність плагіату, зокрема у кваліфікаційних роботах. Ці критерії також не визначені у методичних вказівках щодо їх підготовки. ЕГ рекомендує встановлення кількісних показників оригінальності тексту як критерію для подальшої роботи з кваліфікаційними роботами, з метою уникнення непорозумінь. Перевірка на плагіат може здійснюватися за допомогою сервісу перевірки Unischeck, який використовується в Науковій бібліотеці ОНУ у секторі «Моніторингу плагіату». Наразі, результатів перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат ще не було, але було перевірено на плагіат курсові роботи студентів, що підтверджено відповіддю на запит ЕГ (<https://mega.nz/folder/mwUgCSaa#BcPXZn8mPhsCTCiBqtqcnA/folder/2ptjUArS>). ЕГ відзначає зусилля університету у формуванні культури академічної доброчесності, що виявляється, зокрема, у створенні телеграм-каналу «Доброчесне середовище ОНУ» (https://t.me/ONU_integrity). На даній ОПП не було зафіксовано жодних випадків порушення академічної доброчесності. Під час інтерв'ювання, всі учасники освітнього процесу підтвердили свою ознайомленість з принципами академічної доброчесності, та готовність не допускати академічного плагіату.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони. Визначені чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу і забезпечують об'єктивність НПП, зокрема залучення до приймання іспиту двох екзаменаторів. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та дотримання принципів академічної доброчесності регламентуються належною нормативною базою. У співвідношенні між формами оцінювання спостерігається паритет (34 екзамени і 33 заліки у цілому за ОПП), що збалансовує сесійне навантаження на здобувачів освіти. Розробка конкретної шкали оцінювання для певної дисципліни знаходиться в контексті академічної свободи викладача. Об'єктивність екзаменаторів досягається комплексом заходів. Позитивні практики. Систематичне проведення заходів, таких як «Тиждень академічної доброчесності», спрямованих на формування культури академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

При проведенні антиплагіатної перевірки не визначено кількісні порогові значення оригінальності тексту як показник допуску кваліфікаційної роботи до захисту чи повернення на доопрацювання. Критерії оцінювання здобувачів освіти, що висвітлені в силабусах, надто узагальнені й практично не відрізняються між окремими ОК, навчальною та виробничою практиками. Зважаючи на відмінності в накопичувальній системі набору балів між різними ОК, ЕГ рекомендує при черговому перегляді робочих програм / силабусів розробити для кожної дисципліни конкретні критерії оцінювання, а не тільки узагальнені для загальновідомої 5-ступеневої шкали оцінювання підсумкових результатів. Також ЕГ радить зазначити політику щодо академічної доброчесності й у силабусах / робочих програмах усіх ОК. З метою покращення інформаційної підтримки усіх учасників освітнього процесу ЕГ радить запровадити у ЗВО сервіс електронного розкладу та електронні кабінети здобувачів освіти та НПП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ вважає, що дана ОПП має повну відповідність вимогам підкритерію 5.2 та відповідає підкритеріям 5.1, 5.3, 5.4 із незначними зауваженнями. Зокрема на підкритерієм 5.1 ЕГ радить диференціювати критерії оцінювання кожної дисципліни, виходячи з запропонованої для неї конкретної системи набору балів. За підкритеріями 5.3-5.4 ЕГ радить запровадити сервіс електронного розкладу і електронні кабінети здобувачів освіти та НПП і визначити порогові значення оригінальності тексту при проведенні антиплагіатної перевірки відповідно. Загалом форми контрольних заходів є чітко визначеними, дозволяють визначити досягнення ПРН за кожною ОК та ОПП в цілому. ЗВО докладає зусиль щодо формування культури академічної доброчесності, яка підтримується всіма учасниками освітнього процесу. Наведені вище недоліки, такі, як недиференційованість критеріїв оцінювання для різних ОК, можуть бути самостійно усунені ЗВО і принципово не впливають на якість підготовки здобувачів вищої освіти за даною ОПП. ЕГ вважає, що освітня програма «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» та освітня діяльність за критерієм 5 – Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз відомостей про СО, додаткових матеріалів, наданих на запит ЕГ, а також проведені зустрічі засвідчили, що досягнення цілей та програмних результатів навчання, визначених ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку», забезпечують НПП із відповідною академічною кваліфікацією. Аналіз таблиці 2 додатку до Відомостей про СО свідчить, що освітній процес та викладання обов'язкових ОК за даною ОПП забезпечують 26 викладачів, 25 із них мають науковий ступінь та вчене звання (96%). У тому числі: вісім докторів наук (Яворська В.В., Вихованець Г.В., Шуйський Ю.Д., Красеха Є.Х., Черненко О.С., Кокшарова Т.В., Світличний О.О., Топчів О.Г.), що складає 31% та 17 кандидатів наук (Нефедова Н.Є., Лопуга О.І., Тригуб В.І., Ніколаєв Ю.О., Молодецький А.Е., Приходько З.В., Муркалов О.Б., Буяновський Я.О., Полторак В. М., Шашеро А.М., Стрій Л. І., Стоян О.О., Адобовська М.В., Гижко Л.В., Гарчева І.О., Григорєв О.В, Леончик Є.Ю.), що складає 65 %; із них - вісім професорів, що складає 31% та 10 доцентів, що складає 38%. У статевій структурі викладачів 50 % чоловіків та 50 % жінок. ЕГ засвідчує відповідність академічної кваліфікації НПП тим ОК, які вони викладають, що підтверджено дипломом про вищу освіту, науковим ступенем, тематикою наукових досліджень та публікацій, підвищеннями кваліфікації, науково-практичною діяльністю НПП, дотриманням пунктів ЛУ тощо. Найвні підручники, посібники, монографії, наукові статті у фахових виданнях України категорій А та Б і виданнях, що включені до наукометричних баз. Тематика наукових досліджень більшості НПП відповідає спрямуванню освітнього компонента, який він забезпечує. Зокрема: ОК 1. забезпечують к.філ.н., доц. Лопуга О.І. та к.іст.н., доц. Полторак В. М., що у повній мірі відповідає спрямуванню ОК. ОК25. забезпечує к.геогр.н., доц. Тригуб В.І., яка також має ступінь магістра за спеціальністю «правознавство». ОК 32 та ОК8 забезпечує д.геогр.н., проф. Шуйський Ю. Д., який має низку наукових праць та монографій цього спрямування. ОК 21., ОК 24 , ОК 26, ОК 30., ОК 33., ОК 35. забезпечує д.геогр.н., проф. Яворська В.В., яка крім низки наукових праць, монографій, підручників та навчальних посібників за тематикою дисциплін, має ще магістерський ступінь за спеціальностями 073 Менеджмент, 242 Туризм. У той же час для забезпечення ОК 3. «Іноземна мова за професійним спрямуванням» (Гарчева І.О), ОК 22. «Основи урбаністики» (Куделіна С.Б.), ОК16. «Основи геоекології та сталого розвитку» (Стоян О.О.), ОК 10. «Ландшафтознавство з основами ландшафтного планування» (Гижко Л.В.) викладачам бажано звернути увагу на спрямування дисциплін та більше уваги приділити відповідним питанням у розробці навчально-методичного забезпечення. Онлайн-зустріч ЕГ з НПП та здобувачами підтвердила добре налагоджену співпрацю між здобувачами та викладачами, а також плани викладачів у найближчій перспективі з видання підручників та навчальних посібників.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура проведення конкурсного добору викладачів здійснюється у відповідності до «Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ОНУ та укладання з ними трудових договорів». Конкурс на заміщення вакантної посади оголошується наказом Ректора. Інформація про вакансії розміщується на офіційному сайті у відповідній вкладці (<https://onu.edu.ua/uk/acad-office/vakansii>). Для забезпечення освітньої діяльності за ОПП для участі у конкурсі мають право подаватися особи, які мають повну вищу освіту і за своїми професійно-кваліфікаційними якостями відповідають вимогам, установленим для науково-педагогічних працівників Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності, Статуту ОНУ, умовам оголошеного конкурсу. Претенденту може бути запропоновано провести відкрите заняття (лекційне або практичне). При обговоренні кандидатур враховується публікаційна активність, у тому числі наявність публікацій у виданнях, що індексуються наукометричними базами, авторські навчально-методичні праці, стажування та підвищення кваліфікації тощо. Процедури добору викладачів у цілому дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму НПП. Всі викладачі, які викладають за ОПП, пройшли конкурсний відбір та відповідають ЛУ. Під час фокус-групи ЕГ з адміністрацією ЗВО, сервісним персоналом, гарантом ОПП та НПП було підтверджено виконання процедури конкурсного добору.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

До реалізації освітнього процесу за даною ОПП активно долучаються роботодавці та стейкхолдери. Існує практика проведення гостьових лекцій практичного спрямування, зокрема «Сучасний стан дослідження лікувальних ресурсів» (Цуркан О., у рамках ОК 28.2 «Економічна і соціальна географія України»). Здобувачів освіти активно долучають до міжнародних науково-практичних конференцій, семінарів та інших заходів. Приміром, у квітні-травні 2023 року здобувачі були долучені до серії відкритих лекцій з актуальних питань національної та глобальної безпеки від відомих міжнародних експертів (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/sci-news/seriia-vidkrytykh-lektsii-z-aktualnykh-putan-natsionalnoi-ta-hlobalnoi-bezpeky-vid-vidomykh-mizhnarodnykh-ekspertiv>). Під час онлайн-зустрічі із роботодавцями було підтверджено їхню залученість до реалізації ОПП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Добір викладачів, які реалізують освітній процес за даною ОПП, у тому числі враховує практичну діяльність за фахом, участь в науково-дослідній роботі, підвищення кваліфікації практичного спрямування. Зокрема, к.геогр.н. Буяновський Я.О., який забезпечує ОК 11. «Грунтознавство з основами географії ґрунтів» та ОК 34. «Управління ґрунтово-земельними ресурсами» є сертифікованим експертом з оцінки майна та майнових прав, у т.ч. земельних ділянок. До проведення занять залучалися фахівці ДУ «УНДІ медичної реабілітації та курортології МОЗ України» (зокрема с.н.с. Цуркан О.), фахівці у галузі пошуку корисних копалин, зокрема учасник 27-ої Української антарктичної експедиції Кадурін С. До гостьових лекцій запрошуються провідні вчені-географи українських ЗВО, зокрема д.геогр.н., проф. Мезенцев К.В., д. геогр.н., проф. Запотоцький С.П., к.геогр.н., доц. Заблотовська Н. В. Під час зустрічі з роботодавцями ЕГ отримала інформацію стосовно їх залучення до освітнього процесу (<https://mega.nz/folder/mwUgCSaa#BcPXZn8mPhsCTCiBqtqenA/folder/PoVkiZqZ>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Сприяння професійному розвитку викладачів передбачено Статутом ОНУ (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf>). Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/poloz-pidvishennya-kvalifikatsii_12112020.pdf), ЗВО забезпечує підвищення кваліфікації НПП та ПП за вибраною ними формою та видом навчання не рідше одного разу на п'ять років. Кожен НПП та ПП має свободу вибору місця, форми, тематики, термінів підвищення кваліфікації. У ЗВО функціонує система внутрішнього підвищення кваліфікації. Зокрема для підвищення мовної компетентності НПП працює Центр мовної підготовки та мовної сертифікації (<https://onu.edu.ua/uk/structure/filials/kursy-tsentr-movnoi-pidhotovky-ta-movnoi-sertyfikatsii>). У ЗВО розроблено та впроваджено низку сертифікованих програм (<https://onu.edu.ua/uk/sertyfikatni-prohramy>). ЗВО отримав три тисячі безкоштовних підписок на освітню онлайн-платформу Coursera (<https://onu.edu.ua/uk/osvita/onu-imeni-i-i-mechnykova-otrymav-litsenziu-na-3000-bezkoshtovnykh-pidpysok-na-osvitniu-onlainplatformu-coursera>). Для підвищення кваліфікації НПП ЗВО укладено низку угод із провідними НУ та ЗВО України. Згідно з таблицею 2 Відомостей про СО, усі НПП, задіяні в реалізації освітнього процесу за даною ОПП, проходять стажування частіше, ніж визначено у Положенні. Зокрема у ТНПУ імені Володимира Гнатюка (Красеха Є.Х., 2019, Адобовська М.В., 2020, Тригуб В.І., 2020, Буяновський Я.О., 2020, Нефедова Н.Є., 2023, Яворська В.В., 2023 р., Молодецький А.Е., 2023, Приходько З.В., 2023, Куделіна С.Б., 2023); НАН України ДУ «Відділення гідроакустики ІГФ НАН України» (Вихованець Г.В., 2019, Шуйський Ю.Д., 2019); Одеський державний аграрний університет (Красеха Є.Х., 2019, Стоян О.О., 2020, Гижко Л.В., 2020, Адобовська Н.В. 2021, Муркалов О.Б., 2022); Одеський державний екологічний університет (Світличний О.О., 2019); Одеський національний економічний університет (Ніколаєв Ю.О, 2019); та за кордоном: Університет імені Адама Міцкевича, Польща (Буяновський Я.О., 2023, Шашеро А.М, 2023, Адобовська М.В. 2023, Яворська В.В., 2023); Університет природничих наук у Любліні, Польща (Буяновський Я.О., 2020); Білостоцький університет, Польща, (Муркалов О.В., 2022); Сілезька академія прикладних наук, Польща (Кокшаєва Т.В., 2022); Сходознавчий інститут Чеської академії наук, Чехія (Полторак В. М., 2023), Університет фінансів, бізнесу та підприємства, Болгарія (Черненко О.С., 2021); Університет Венето, Італія і Університет Аристотеля, Греція (Леончик Є.Ю., 2019). Також НПП, які забезпечують реалізацію ОПП проходили міжнародні науково-педагогічні стажування. Широко розповсюджена практика отримання другої вищої освіти НПП, що зараховується як підвищення кваліфікації (Буяновський Я.О., Григорєв О.В., Яворська В.В.).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Згідно зі Статутом (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf>), Колективним договором (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/Kollektivnui_dogovir_2021-24.pdf) у ЗВО діє система морального та матеріального заохочення НПП, зокрема матеріальне заохочення може здійснюватись шляхом встановлення надбавок до посадових окладів, преміювання та надання матеріальної допомоги, також за особливі успіхи у вирішенні сучасних наукових проблем на світовому рівні і знання іноземної мови, викладачам може встановлюватися надбавка до заробітної плати. Згідно з Положенням про матеріальне заохочення співробітників ОНУ додатку 3 Колективного договору (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/Kollektivnui_dogovir_202124.pdf) встановлюється надбавка за високі досягнення в праці у розмірі до 50% та передбачено разове преміювання. За рішенням Вченої ради ОНУ НПП представляються до державних і відомчих нагород, присвоєння почесних звань та інших відзнак. Серед НПП, що забезпечують освітній процес за даною ОПП, Топчів О.Г. «Заслужений діяч науки і техніки України», Яворська В.В. «Відмінник освіти України» (2022), Яворська В.В., Сич В.А., Коломієць К.В. нагороджені Почесними грамотами Одеської обласної ради, Яворська В.В. – переможець конкурсу ОНУ «Кращий викладач очима студентів в умовах дистанційного навчання» 2020 р., доц. Коломієць К.В. – переможець конкурсу «Кращий викладач ОНУ в умовах воєнного стану» 2023 р. (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/halereia>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Освітній процес за ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» забезпечують викладачі з науковими ступенями, вченими званнями, які мають публікації наукового та методичного характеру, регулярно проходять підвищення кваліфікації, у тому числі – закордонні стажування, що забезпечує досягнення визначених цілей навчання за ОПП. Широко розповсюджена практика отримання другої/наступної вищої освіти як одна з форм підвищення кваліфікації. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, до викладання ОК залучаються фахівці з огляду на їхні кваліфікацію та досягнення у науковій на методичній діяльності. Існує взаємодія з роботодавцями, фахівцями-практиками, провідними географами України, які долучаються до освітнього процесу через відкриті лекції практичного спрямування. В ОНУ функціонує система матеріального та морального заохочення розвитку НПП, підвищення їхньої кваліфікації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

До слабких сторін належить неповна забезпеченість ОК методичними матеріалами (містить лише робочі програми/силабуси навчальних дисциплін). Низка ОК має методичні видання, проте 2005-2015 років видання, рекомендується оновити. Рекомендується протягом 2024 року забезпечити всі навчальні дисципліни методичними розробками. Викладачу ОК 3. «Іноземна мова за професійним спрямуванням» (Гарчева І.О) варто акцентувати увагу саме на професійній лексиці географів. Викладачам ОК 1. «Актуальні питання історії та культури України» забезпечують к.філ.н., доц. Лопуга О.І. та к.іст.н., доц. Полторак В. М. рекомендується підготувати спільний навчально-методичний посібник для цілісного викладу матеріалу протягом 2024 року. Всі НПП, задіяні у реалізації ОПП, мають велику кількість тез доповідей на міжнародних конференціях, проте рекомендується більше уваги приділяти фаховим публікаціям, особливо у виданнях категорії А.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Аналіз кадрового складу засвідчує відповідність академічної кваліфікації НПП тим ОК, які вони викладають на ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку». Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, до викладання ОК залучаються фахівці з огляду на їхні кваліфікацію та досягнення у науковій на методичній діяльності. Існує взаємодія з роботодавцями та фахівцями-практиками, в галузі географії, ґрунтознавства, землеустрою, які долучаються до освітнього процесу через відкриті лекції практичного спрямування. В ОНУ функціонує система матеріального та морального заохочення розвитку НПП, підвищення їхньої кваліфікації. Широко розповсюджена практика отримання другої/наступної вищої освіти як одна з форм підвищення кваліфікації. НПП рекомендується приділити увагу розробці та оновленню методичних/навчально-методичних посібників для забезпечення ОК, які викладають, забезпечити всі навчальні дисципліни методичними розробками протягом 2024 року. Всі НПП, задіяні у реалізації ОПП, мають велику кількість тез доповідей на міжнародних конференціях, проте рекомендується більше уваги приділяти фаховим публікаціям, особливо у виданнях категорії А. Враховуючи відповідність загальноприйнятим практикам реалізації ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, наявність сильних сторін, а також слабких сторін, що не є суттєвими та носять рекомендаційний характер, ЕГ дійшла висновку про відповідність даного критерію рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ мала змогу переконатись у наявності достатніх фінансових та матеріально-технічних ресурсів ЗВО для реалізації ОПП. Вивчаючи відомості СО та оглядаючи МТБ, експерти ознайомились із корпусом ГТФ, що містить 18 навчальних аудиторій, 8 з яких забезпечені мультимедійними проекторами, 6 спеціалізованих кабінетів (кабінет топографії, геодезії та картографії (ОК9); раціонального природокористування; ГІС-технологій (ОК19); біогеографії та географії ґрунтів(ОК11)), 4 комп'ютерних класи (забезпечують реалізацію ОК19 та досягнення РН15 та РН06, РН05), навчальні лабораторії (хімічного аналізу ґрунтів і вод; ГІС в регіональному і муніципальному управлінні; природокористування і ГІС технологій), навчально-науковий польовий стаціонар ГТФ "Кринички" в с. Кринички Одеської області. Зокрема, на базі колекцій гірських порід петрографо-

мінералогічного музею, фондів палеонтологічного та зоологічного музеїв викладаються ОК7, ОК8, ОК11, ОК37, що забезпечує досягнення РНО7, РНО8, РНО9, РН10, РН11, РН12, РН13. Наукова бібліотека ОНУ має підписку до пошукових платформ Web of Science, East View, EBSCOhost, ЛІГА ЗАКОН. Центр навчальної літератури наукової бібліотеки містить 3 комп'ютерних класи з мережею Інтернет у кількості 130 комп'ютерів; обсяг фондів навчальної та наукової літератури – понад 3,5 млн. примірників (<http://onu.edu.ua/uk/science/scientific-library>). Під час огляду МТБ ЕГ мала можливість ознайомитись з реальними умовами проведення навчальних занять в аудиторіях ЗВО та переконалась у наявності сертифікованого найпростішого укриття для забезпечення безпеки здобувачів ВО у сучасних умовах, а також наявності «Пункту незламності ОНУ» у гуртожитку №5 (вул. Довженка, 5а) для студентів та співробітників ЗВО. В цілому, МТБ відповідає діючим санітарно-технічним нормам і забезпечує проведення всіх видів підготовки за ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку».

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічей із фокус-групами ЕГ мала можливість пересвідчитись, що ЗВО та ГФ, де реалізується ОПП, забезпечують вільний і безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів. Освітнє середовище спрямоване на задоволення потреб та інтересів усіх учасників освітнього процесу. Зокрема, усі корпуси ОНУ, комп'ютерні класи, кафедри, деканати під'єднанні до єдиної мережі Інтернет. Іногородні здобувачі ВО, що навчаються за ОПП, забезпечені місцями в гуртожитку № 5 та 7. Житлові приміщення розраховані на проживання 3-4 студентів, обладнані необхідними меблями, є санітарні та побутові приміщення, обладнані кухні, холи для відпочинку. Для здобувачів ВО, що проживають у гуртожитку, є можливість користуватися мережею Internet. Всі будівлі і внутрішні приміщення відповідають санітарно-технічним нормам і правилам. На платформі Google Classroom та у науковій бібліотеці є всі необхідні навчальні та методичні матеріали у вільному доступі. Також здобувачі ВО та НПП підтвердили, що вони мають можливість вільно і безоплатно користуватися наявним ліцензійним програмним забезпеченням, лабораторіями та музеями для освітніх потреб. Також бібліотека забезпечує безоплатну перевірку унікальності кваліфікаційних робіт здобувачів ВО за допомогою програми Unicheck. Варто зазначити, що адміністрація ЗВО та ГФ, гарант ОПП та викладачі завжди знаходяться на зв'язку зі здобувачами ВО стосовно будь-яких їх потреб та інтересів, сприяють проведенню їх опитування щодо задоволення освітнім процесом та його умовами, а також представники ОСС та профспілкового комітету активно залучаються до внесення пропозицій щодо покращення освітнього середовища, зокрема, представниками студентського самоврядування був створений коворкінг «ONU HUB» (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/selfgov>), який покликаний зробити освітній процес ще більш комфортним.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час акредитаційної експертизи, вивчення відомостей СО та спілкування з фокус-групами здобувачів ВО, ОСС та працівниками сервісних підрозділів, ЕГ встановила, що освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я учасників освітнього процесу. У ЗВО проводяться профілактичні заходи та інструктажі для працівників і здобувачів ВО щодо дотримання норм техніки безпеки, надання першої домедичної допомоги. В ОНУ діє сертифікатна програма «Перша домедична допомога у професійній діяльності педагога» (<https://salo.li/oV96d4E>). Також, у медичному пункті ОНУ (філіал Одеської міської студентської поліклініки) надається перша медична допомога, проводиться прийом лікаря та профілактичні щеплення. На ГФ створено безпечне середовище, належні умови для навчання і наукових досліджень. Проведено ремонт приміщень, заміну електричної мережі, гідрантів тощо. Здобувачі ВО мають можливість оздоровитися на базі відпочинку «Чорноморка» (<https://salo.li/9aA47bD>). Діє Центр культури та дозвілля ОНУ (<https://salo.li/1D4E96d>). Центр сприяє формуванню у молоді soft skills, навичок культурного спілкування, етики взаємовідносин, популяризує досягнення у сфері науки, культури, літератури та мистецтва. Психологічна служба ОНУ (<https://salo.li/92075od>) піклується психічним здоров'ям здобувачів ВО, їх розвитком та соціальним добробутом. Всі навчальні корпуси та гуртожитки мають доступ до розміщених на їх території найпростіших укриттів, які мають акти прийому готовності. НПП ознайомлюють здобувачів ВО на початку навчального року та протягом освітнього процесу з алгоритмом дій за сигналом «Повітряна тривога» та супроводжують їх до укриттів. Таким чином, ЗВО задовольняє потреби та інтереси здобувачів ВО у безпеці та якості освітнього середовища в повному обсязі.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час вивчення відомостей СО та зустрічей з фокус-групами ЕГ з'ясувала, що здобувачі ВО отримують всебічну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку від ЗВО, адміністрації ГФ, НПП та гаранта ОПП. Зокрема, інформаційна підтримка здобувачів ВО здійснюється каналами інтернет-комунікації – через офіційний сайт ОНУ (<http://onu.edu.ua>) та веб-сторінку ГФ (<http://surl.li/sxznq>), а також через створені групи у соціальних мережах та месенджерах, зокрема, у Viber і Telegram, що дає можливість забезпечити зворотній зв'язок між ЗО та адміністрацією ЗВО та ГФ. Веб-сторінки ГФ постійно оновлюються: (<https://salo.li/Fbc69eC>) з вкладкою

«Навчальні матеріали» (<https://salo.li/83f7E50>) та «Спеціальності та освітні програми» (<https://salo.li/415d585>), що містять інформацію про ОПП, навчальні матеріали, програми ОК, програму та звітну документацію практики та іншу корисну для ЗО інформацію. Комунікація НПП та здобувачів ВО здійснюється безпосередньо під час проведення навчальних занять, консультацій, тощо. Забезпечується зворотній зв'язок між учасниками освітнього процесу (студентський моніторинг якості освіти, систематичні опитування). Якість такого зв'язку оцінюється під час опитувань щодо наявності ефективного зворотнього зв'язку (аналіз виконаних здобувачами ВО завдань, реакція на потреби студента, інформаційні запити групи). Наприклад, всі респонденти вважають засоби і методи оцінювання РН справедливими. 85,2% опитаних здобувачів ВО зазначили, що отримують детальний відгук (зворотній зв'язок) про свою роботу, частково з цим згодні 14,8% студентів. 97,1% респондентів вказали, що під час навчання загальне ставлення НПП до них було об'єктивним і неупередженим (<https://salo.li/c6C9ob6>). Організаційна підтримка здійснюється через чіткість та зрозумілість розкладів занять та контрольних заходів, обґрунтованість та зрозумілість вимог до всіх видів робіт, що є складовими ОПП. На ГГФ діє Студентська рада, до якої безпосередньо звертаються здобувачі ВО у разі потреби. Для особистих звернень в холі ГГФ є «Скринька довіри». Консультативна підтримка надається працівниками Психологічної служби (<http://surl.li/grizh>) та Юридичного центру (<http://surl.li/rqmrp>). Підтримкою та захистом інтересів здобувачів ВО займаються Студентська рада ОНУ (<http://surl.li/rqmjv>) та Профком студентів та аспірантів (<http://surl.li/qdffb>), за підтримки якого реалізується унікальна дисконтна програма «Мечников-карт», що надає знижки для здобувачів ВО у компаніях-партнерах ЗВО. Соціальна підтримка реалізується через соціальний захист, поліпшення побутових умов у гуртожитках, організацію оздоровлення та відпочинку, призначення академічних та соціальних стипендій. Первинна профспілкова організація студентів також допомагає здобувачам ВО вирішувати соціальні проблеми. Варто зазначити, що скарг та нарікань від здобувачів ВО за ОПП щодо освітньої, організаційної, інформаційної, консультаційної та соціальної підтримки не надходило.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

За результатами аналізу відомостей СО та зустрічей з фокус-групами, ЕГ може зробити висновок, що освітнє середовище ЗВО створює можливості для навчання осіб з особливими освітніми потребами і створює відповідні умови для реалізації їх права на освіту, соціалізацію та інтеграцію в суспільство. Відповідна вимога регламентована п. 2.2 Статуту ОНУ «одним з принципів освітньої діяльності є забезпечення доступу до освітніх програм особам з особливими фізичними потребами» (<http://surl.li/ttoi>). У правилах прийому ОНУ зазначається, що університет створює можливості для навчання осіб з особливими освітніми потребами, якщо їм дозволено навчання за обраною спеціальністю, відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні». Згідно правил прийому (<http://onu.edu.ua/uk/abitur>) у разі подання документів на участь у конкурсному відборі особами з особливими освітніми потребами ОНУ забезпечує відповідні умови для проходження ними вступних іспитів та співбесід. Психологічну підтримку здобувачів із особливими потребами здійснює Психологічна служба (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service>). Здобувачів ВО з особливими освітніми потребами, які навчаються за ОПП, наразі немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час аналізу відомостей СО ЕГ пересвідчилась, що у ЗВО сформовані відповідні правила і процедури вирішення конфліктних ситуацій у наступних документах: «Положення про політику та порядок урегулювання конфліктних ситуацій в ОНУ» (<http://surl.li/gnvgm>); Антикорупційна програма (<http://surl.li/gqrqo>). ОНУ і зокрема ГГФ у своїй діяльності дотримуються принципу гендерної рівності в усіх аспектах. На загальноуніверситетському рівні діє Комісія з регулювання конфліктних ситуацій, що займається роз'яснювально-просвітницькою роботою та приймає скарги щодо конфліктних ситуацій. Жодних випадків дискримінації (за будь-якою ознакою) або проявів сексуального домагання зафіксовано не було. У випадку виникнення конфліктних ситуацій кожен учасник освітнього процесу має змогу звернутися до адміністрації або відповідних служб. З метою упередження їх проявів проводиться постійна робота щодо інформування працівників, здобувачів ВО про роботу всіх структурних підрозділів, які сприяють вирішенню конфліктних ситуацій (відділ кадрів, студентська рада, деканати факультетів). Студентська профспілка забезпечує захист законних прав та інтересів студентів, надає інформаційну допомогу, допомагає у розв'язанні проблем студентів тощо. На початку кожного навчального року НПП та співробітники університету інформуються про недопустимість проявів корупції. В Університеті постійно діє телефон довіри 048-731-74-67, на який можуть зателефонувати усі учасники освітнього процесу. Інформація про телефон довіри, а також електронна скринька (dovira@onu.edu.ua) розміщена на сайті Університету (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/suggestbox>), також в холі факультету ГГФ є скринька довіри, яку студенти мають можливість використовувати, щоб повідомити про конфліктні ситуації, пов'язані зі зловживаннями, дискримінацією чи корупцією. Однак, конфліктних ситуацій на ґрунті сексуальних домагань чи дискримінації виявлено не було. Студенти можуть звернутися до ОСС ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/selfgov>) чи Профспілкової організації студентів (<http://studprofkom.onu.edu.ua/>). Існує юридичний центр, який здійснює правове обслуговування ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/lawcenter>). За час реалізації ОПП конфліктних ситуацій, які б потребували застосування процедур, передбачених Положенням, не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильною стороною та позитивною практикою за даним критерієм ЕГ вважає наявність у ЗВО унікальної дисконтної програми «Мечников-карт» та сертифікованої програми «Перша домедична допомога у професійній діяльності педагога».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ розуміє, що за ОПП не навчаються здобувачі ВО з особливими освітніми потреби та все ж рекомендує продовжити розвивати освітнє середовище ЗВО відповідно до вимог інклюзивності, безбар'єрності та доступності, зокрема встановити конструкційні пандуси, підписи шрифтом Брайля, тощо.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

На підставі викладених вище фактів ЕГ констатує відповідність загальноприйнятим практикам реалізації ОПП в цілому за критерієм 7. Була встановлена за підкритеріями 7.1 – повна відповідність, 7.2 – повна відповідність, 7.3 – взірцева відповідність, 7.4 – взірцева відповідність, 7.5 – неповна відповідність, 7.6 – повна відповідність, наявність сильних сторін за ОПП, а також слабких сторін, що не є суттєвими та носять рекомендаційний характер для розвитку ОПП в майбутньому. Враховуючи вище викладене, ЕГ дійшла висновку про відповідність даного критерію рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ОНУ імені І.І. Мечникова процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми визначаються «Положенням про освітні програми» (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-osvit-prog2020.pdf>), визначено загальні засади політики забезпечення якості вищої освіти» (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/politika-yakosti.pdf>). Питання моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми регламентується також положеннями «Про систему внутрішнього забезпечення якості» (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/yakist.pdf>), «Про моніторинг якості освіти» (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-monitoring2020.pdf>); «Про організацію і проведення опитування здобувачів вищої освіти в ОНУ імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya_opytuvanya2020.pdf). ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» затверджена Вченою радою ОНУ 29.06.2021 р. та введено в дію з 01.09.2021 р., наступного року вона була переглянута й затверджена 28.06.22 р. та введена в дію з 01.09.2022 р. Нормативні документи ЗВО не визначають певну періодичність перегляду ОПП, відбувався лише щорічний моніторинг, який здійснюється робочою групою на чолі з гарантом за участю здобувачів, роботодавців, НПП з числа групи забезпечення ОПП. Функціонує Центр забезпечення якості освіти, який проводить моніторинг ОПП згідно плану своєї роботи (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/center-yakosti/plan_monitoryngu_yakosti_osvitnikh_program_onu-2024.pdf). В результаті аналізу результатів опитування зацікавлених сторін під час оновлення 2022 р. було скориговано фахові компетентності та програмні результати навчання, проведено об'єднання дисциплін, що мали певну спорідненість, наприклад, замість ОК «Інформатика з основами геоінформатики» та ОК «Основи ГІС» введено ОК «Основи геоінформатики та ГІС», ОК «Топографія з основами геодезії» та ОК «Основи картографії» об'єднані в одну ОК «Основи топографії та картографії». Мало місце і роз'єднання дисциплін (ОК «Географія України» розділено на дві ОК «Фізична географія України» та ОК «Економічна і соціальна географія України та ін. ЕГ констатує, що процедура розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду даної ОПП чинній у ЗВО нормативній базі. Разом з тим, ЕГ радить запровадити практику щорічного перегляду ОПП (проект нової ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку»

(https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/ggfoop/obgovorenya/proekt_OPP_106bak_Geografichni_osnovi_prirod_ta_reg_imun_rozvitku_2024.pdf), яка буде введена в дію з 1 вересня 2024 року вступу, на час проведення акредитаційної експертизи знаходиться на громадському обговоренні) і далі дотримуватися її.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В ході проведення дистанційної експертизи було встановлено, що здобувачі вищої освіти та студентське самоврядування дійсно беруть участь в процесі моніторингу та періодичного перегляду ОПП. Здобувач освіти Клішин М.Є. підтвердив, що він входить до складу робочої групи і його пропозиції щодо дисциплін «Моделі та моделювання в географії та природокористуванні» і «Інформатика з основами геоінформатики») були враховані. Пропозиції здобувачів освіти беруться до уваги під час опитувань (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/centeryakosti/analit_zvit_bakalavr/Analit_zvit_106bak_Geogr_osn_prir_reg_munits_rozvitku_1sem_2023_2024.pdf). ЕГ відзначає, що з результатів опитування випливає, що студенти не повною мірою поінформовані про можливості і шляхи впливу на забезпечення якості освітньо-професійної програми. Так, з твердженням «Здобувачі освіти мають можливість бути залученими до забезпечення якості освіти» цілком погодились 67,6% респондентів і 32,4% погодились частково. Вважають, що мають можливість впливати на зміст освітньої програми, за якою навчаються, 47,1% опитаних студентів, 41,1% частково з цим погоджуються і 11,8% не згодні. Результати анкетувань обговорюються на засіданнях робочої групи за даною ОПП, що відображено у відповідних протоколах, наданих на запит ЕГ. Також ЕГ відзначає, що до складу робочої групи з укладання проєкту ОПП для 2024 року вступу входить 2 здобувачі освіти М. Клішин і П. Кошмак. Члени студентського самоврядування входять до вченої ради геолого-географічного факультету згідно з «Положенням про геолого-географічний факультет ОНУ» (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polzennya-geo.pdf>), що дає змогу безпосередньо впливати на ОПП, пропонувати заходи щодо дотримання академічної доброчесності, сприяти підвищенню якості освітнього процесу.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ЗВО існує практика залучення роботодавців до процесу періодичного перегляду ОПП. На геолого-географічному факультеті створена рада роботодавців, яка збирається раз на 2 місяці (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/rada_robotodavciv/RRggf_Plan_roboti_na_2023_2024.pdf). Питання формування сприятливого освітнього середовища та підготовки до акредитації ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» розглядалися на засіданні Ради роботодавців геолого-географічного факультету (протокол №1 від 05.12.2023 р.), так само, як і залучення членів ради роботодавців до обговорення проєктів ОПП для 2024 року вступу (протокол №2 від 12.01.2024 р.). В обговоренні названих питань взяли участь голова ФГ «Гранат» А.І. Артеменко, директор ПП «Інжгруп» О.С. Сичук, керівник відділу розвитку бізнесу в Південному та Західному регіонах України ТОВ «Адама Україна» І.О. Савінов. Також співпраця з роботодавцями реалізується в ході організації та участі в різноманітних заходах (конференціях, семінарах, днях відкритих дверей, ярмарків вакансій), засіданнях робочих груп. Під час таких обговорень свої пропозиції надала представник роботодавців О.М. Бранчук (протокол №4 від 12.01.2022 р.), яка запропонувала перенести дисципліни «Основи океанології та морське природокористування» з вибіркових у обов'язкові. Інших пропозицій, наскільки могла встановити ЕГ, висловлено не було. Представниця роботодавців Т. Абозіна була рецензентом ОПП, однак, оскільки в рецензії не зазначено дати, коли вона була підписана, ЕГ не вдалося встановити, якої саме версії ОПП вони стосуються. Зауважень чи пропозицій у процесі рецензування ОПП не надійшло. ЕГ зроблено висновок, що взаємодія з роботодавцями на ОПП поки не має системного характеру, що, можливо, пов'язано з відносно нетривалим періодом діяльності ради роботодавців, робота якої розпочалася лише наприкінці 2023 р. (відповідне Положення затверджене 30.11.2023 р.). ЕГ радить активніше залучати роботодавців до моніторингу якості ОПП та її періодичного перегляду; в цьому відношенні позитивним є включення роботодавців О.І. Цуркан і В.Л. Купченка до складу робочої групи, що працювала над укладанням проєкту ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» для здобувачів освіти 2024 року вступу.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Як з'ясувала ЕГ, в ЗВО існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Діє відділ сприяння працевлаштуванню випускників і студентів, серед завдань якого встановлення та підтримання зв'язків із випускниками університету, здійснення моніторингу працевлаштування випускників та їх кар'єрного зростання (<http://onu.edu.ua/uk/infostud/employment>). У ЗВО функціонує громадська організація «Асоціація випускників ОНУ імені І.І. Мечникова», одним із завдань якої є сприяння поліпшенню змісту освіти, якості й ефективності підготовки фахівців (http://www.osu.odessa.ua/assotiation/assot_db_ua/). Також зв'язок

підтримується завдяки соціальним мережам. Думка випускників ЗВО збирається шляхом опитування, що проводиться згідно «Положення про організацію і проведення опитування учасників освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/centeryakosti/polozhennya_pro_opytuvannya_usikh_2023.pdf), цим самим положенням затверджено структуру і зміст анкети випускника. Згідно положення, результати опитування у розрізі окремих освітніх програм обговорюються на засіданнях робочих груп, а також на засіданнях випускових кафедр, навчально-методичних комісій та вчених рад базових факультетів щорічно протягом грудня-січня як один з параметрів системи забезпечення якості освіти. За даною ОПП ще немає випускників, однак ЕГ отримала запевнення, що по мірі виходу випускників на ринок праці, на них буде поширена практика названого опитування.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО діють «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти» (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/yakist.pdf>) та «Положення про організацію системи моніторингу якості вищої освіти» (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-monitoring.pdf>), що знаходяться в контексті загальної політики забезпечення якості вищої освіти в ОНУ імені І.І. Мечникова (<https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/politika-yakosti.pdf>). Одним із найважливіших елементів внутрішнього забезпечення якості освіти у ЗВО є Центр забезпечення якості вищої освіти (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iaakosti-osvity>), який здійснює моніторинг реалізації ОПП та забезпечує відкритість отриманих результатів. Систематично відділом проводиться онлайн-опитування здобувачів освіти, мета якого отримати аналітичний звіт незалежної думки здобувачів щодо рівня якості освіти, виявлення ризиків, пошук проблем, які можуть виникнути під час навчання, а також опитування гарантів освітніх програм, членів проектних та робочих груп (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeA9XwVT38yf7VaONj1ImIIxvA772k42MOgdvMjffLovi8Vqw/viewform?gxids=7628>). В результаті врахування зауважень, зроблених науково-педагогічними працівниками, аналізу анкетування студентів, побажань потенційних роботодавців, відбувались окремі зміни у змісті компонентів програми при її перегляді у 2022 р. Одним із способів визначення недоліків у ОПП є оприлюднення її проекту у відкритому доступі для громадського обговорення. За результатами такого обговорення, до проекту ОПП 2022 року було висловлено з пропозиції (усі від здобувачів освіти) (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/propozitsii_bak106_Geografichni_osnovi_prir_reg_i_mun_rozv_2022.pdf), які було імплементовано в остаточній версії. На думку ЕГ, система забезпечення якості вищої освіти у ЗВО є достатньо дієвою й забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки у освітній діяльності з реалізації чи самій ОПП. ЕГ радить активніше використовувати систему опитувань здобувачів освіти для виявлення недоліків та покращення реалізації ОПП, зокрема вдосконалити анкету для здобувачів освіти надавати, аби вони могли оцінити якість освіти не тільки в узагальненому вигляді, а й у розрізі конкретних ОК.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Дана ОПП акредитується вперше, проте у 2023 році проходила акредитація ОПП «Географія» за цією ж спеціальністю за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. За її наслідками взято до уваги рекомендацію ЕГ створити Раду роботодавців та загальнофакультетський перелік вибіркових дисциплін для розширення можливостей індивідуальної освітньої траєкторії розвитку здобувача. Така Рада роботодавців (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/ggf/rada_robotodavciv/RRggf_Plan_roboti_na_2023_2024.pdf) і каталог (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/dystsyplyny>) були створені й використовуються для забезпечення моніторингу якості освітнього процесу і обрання індивідуальної освітньої траєкторії за ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку».

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЕГ встановила, що всі учасники навчального процесу приймають участь у заходах забезпечення якості вищої освіти, включаючи колегіальне обговорення регулятивних документів і проведення опитувань студентів, щоб з'ясувати їх задоволеність та отримати пропозиції. В ЗВО діє «Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу» (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>), який забезпечує чесне оцінювання знань студентів та доброзичливе ставлення викладачів. Кожен відділ виконує свої функціональні обов'язки: від внутрішнього аудиту до моніторингу якості освіти: Центр забезпечення якості вищої освіти – внутрішній аудит ОПП, консультації для гарантів; навчальний відділ – планування, організаційно-методичне забезпечення, контроль за організацією навчального процесу; Центр інформаційних технологій відповідає за технічну підтримку анкетування студентів за допомогою трьох анкет: «Якість освітньої програми», «Якість освіти» і «Якість викладання». Науково-дослідна частина координує науково-дослідну діяльність учасників освітнього процесу.

Відділ охорони праці відповідає за моніторинг безпеки освітнього середовища. Центр культури і дозвілля сприяє самостійній громадській діяльності студентів, розвитку соціальної активності та підтримці громадянських ініціатив серед студентської молоді. Зовнішні стейкхолдери мають можливість брати участь у періодичному обговоренні освітньої програми та інших процедурах забезпечення її якості. У ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації ОПП, ОНУ імені І. І. Мечникова – учасник Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP (<https://lib.onu.edu.ua/6178-2/>). Під час зустрічей з різними групами стейкхолдерів, у т.ч. представниками університетської академічної спільноти, спостерігалася їхнє змістовне залучення до процедур внутрішнього забезпечення якості ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку». Зокрема це обговорення і затвердження силабусів (гарант, НПП), обговорення результатів опитувань (декан, деканат, вчена рада, науково-методична рада, студентська рада факультету), аналіз пропозицій зовнішніх стейкхолдерів (гарант, Рада роботодавців). ЕГ відзначає, що система опитувань, аналіз їх результатів і механізм впровадження знаходяться у стадії становлення та розвитку. Оновлення освітньої програми відбувається згідно чинної нормативної бази ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЕГ відзначає як позитивну практику залучення і пропорційну представленість представників академічної спільноти, роботодавців та студентів у складі робочих груп з оновлення та перегляду ОПП. Функціонує Асоціація випускників, що відкриває можливості для відслідковування подальшої кар'єри здобувачів. Запроваджена процедура опитування студентів щодо якості освітньої програми та якості викладання на ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Недоліків не виявлено. Слабкі сторони: до проведення занять рідко запрошуються представники академічної спільноти іноземних ЗВО, залучення яких було б позитивною практикою в контексті якості викладання на ОПП. ЕГ рекомендує активніше залучати до освітнього процесу представників даних категорій, використовуючи для цього можливості новоствореної ради роботодавців, використовуючи останню також і як майданчик для комунікації роботодавців та ЗВО, та врахування тенденцій ринку праці в її подальшому розвитку. Оприлюднити результати обговорення проекту ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» для 2024 року вступу у вигляді зведеної таблиці пропозицій.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Дана ОПП має повну відповідність акредитаційним вимогам щодо якості освітньої програми за підкритеріями 8.1, 8.2, 8.4-8.7. За підкритерієм 8.3 ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» має часткову відповідність, зокрема деяких змін потребує система опитувань, передусім у частині опитування роботодавців, які ЗВО може зробити самостійно в короткий термін. Проаналізувавши сильні та слабкі сторони ОПП за усіма підкритеріями критерію 8, ЕГ дійшла висновку щодо рівня відповідності В зазначеному критерію, оскільки в Університеті сформована культура якості вищої освіти, здобувачі освіти та представники академічної спільноти залучаються до участі у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОПП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час аналізу відомостей СО та роботи у фокус-групах, ЕГ переконалась у наявності в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова чітких і зрозумілих правил, процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі вищої освіти та НПП підтвердили, що мають доступ до всієї необхідної інформації та нормативних документів (розміщено у вкладці «Офіційні документи»

(<https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>), продемонстрували свою обізнаність щодо їх змісту. Усі учасники освітнього процесу мають можливість з ними ознайомитись і дотримуватись під час навчання та роботи в ЗВО. Серед альтернативних джерел інформації варто виділити значну присутність факультету і кафедр у соціальних мережах та месенджерах, що забезпечує плюралізм засобів і форм комунікації, зразкову публічність і відкритість Університету в контексті реалізації даної ОПП. Здобувачі ВО запевнили ЕГ у наявності постійного і стійкого діалогу із НПП та адміністрацією факультету.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Під час вивчення відомостей СО ЕГ було з'ясовано, що перегляд ОПП відбувався у 2021 та у 2022 роках. Оголошення про перегляд та внесення змін до ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» спеціальності 106 «Географія» першого рівня вищої освіти було оприлюднено у вкладці Громадське обговорення на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>). На сайті висвітлено проекти ОПП, за результатами перегляду було проведено підсумкові обговорення результатів внесених змін та розміщено інформацію на веб-сайті ЗВО. Таким чином ЕГ констатує дотримання процедури громадського обговорення ОПП із залученням усіх зацікавлених сторін у публічному просторі. ОПП системно переглядається та повністю знаходиться у відкритому доступі для всіх стейкхолдерів, що значно підвищує увагу до даної ОПП, сприяє її постійному і стійкому покращенню.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Під час вивчення відомостей СО та опитування у фокус-групах, ЕГ дійшла висновку, що ОНУ імені І. І. Мечникова своєчасно оприлюднює на офіційному веб-сайті Геолого-географічного факультету точну та достовірну інформацію щодо ОПП «Географічні основи природокористування та регіонального і муніципального розвитку» спеціальності 106 «Географія» першого рівня вищої освіти у відкритому доступі у вкладці «Спеціальності та освітні програми» (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>). Поряд з різними редакціями ОПП, на веб-сайті розміщено навчальні плани, рецензії стейкхолдерів, робочі програми ОК, силабуси, результати опитувань та співпраці зі стейкхолдерами, що прямо вказує на взірцеву відкритість ЗВО щодо реалізації, перегляду та постійного вдосконалення даної ОПП. Таким чином, ЗВО дотримується принципів публічності та прозорості, у повному обсязі розміщує необхідну інформацію про ОПП, НП, ОК на офіційному веб-сайті ОНУ імені І.І. Мечникова та ГГФ. Під час роботи з фокус-групами, роботодавці, випускники, здобувачі ВО та учасники «Відкритої зустрічі» демонстрували значну поінформованість у деталях реалізації ОПП та всебічну залученість до її вдосконалення. Поряд з офіційними каналами комунікації, стейкхолдери мають постійний зв'язок з адміністрацією ГГФ та Гарантом ОПП, вільні обирати різні шляхи комунікації через соціальні мережі, месенджери та інші платформи, які пропонуються ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильними сторонами ОПП у контексті даного критерію є те, що ЗВО має зразкову відкритість щодо інформування зацікавлених сторін про різні аспекти освітнього процесу й невідкладно реагує на рекомендації та пропозиції щодо даної ОПП. Взірцевою практикою є висвітлення на добре структурованому зі зручним інтерфейсом офіційному веб-сайті у вкладці «Офіційні документи» усієї нормативно-правової бази, що регламентує освітній процес, включно з Проектом ОПП, каналом зворотного зв'язку для отримання зауважень і пропозицій від стейкхолдерів (<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii>). А також висвітлено повною мірою інформацію про НП, ОК, РП та силабуси. Варто зазначити різноманіття інформаційних ресурсів (офіційний веб-сайт, сторінки у соціальних мережах та месенджерах), що дозволяє учасникам освітнього процесу та стейкхолдерам обирати зручні для себе канали комунікації із ЗВО та ГГФ. Учасники освітнього процесу демонструють взірцеву обізнаність зі змістом нормативних документів та дотримуються їх під час реалізації ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін та недоліків ЕГ не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Аналіз матеріалів акредитаційної справи дозволяє ЕГ встановити рівень відповідності за даним критерієм – А. ЕГ констатує відповідність загальноприйнятим практикам реалізації ОПП в цілому за критерієм 9. Була встановлена за підкритеріями 9.1 – взірцева відповідність, 9.2 – повна відповідність, 9.3 – взірцева відповідність, а також відсутність слабких сторін та недоліків. ОНУ імені І. І. Мечникова демонструє відкритість, публічність та прозорість. У ЗВО наявні чіткі правила і процедури, що визначають права та обов'язки учасників освітнього процесу та регламентуються значним переліком нормативних документів. Вони знаходяться у повному обсязі на структурованому, зі зручним інтерфейсом та форматом представлення інформації веб-сайті ЗВО для ознайомлення всіх зацікавлених осіб.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Боярин Марія Володимирівна

Члени експертної групи

Корнус Анатолій Олександрович

Сегіда Катерина Юріївна

Коріненко Вадим Вікторович